

T.C.

Ardahan Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı

Spor Yöneticiliği Bilim Dalı

**YAZ SPOR OKULLARINA KATILAN
ÖĞRENCİLERİN SPORTİF YAŞAM DOYUMLARI İLE BAŞARI
ALGILARININ İNCELENMESİ**

Neslişah KASIMOĞLU

Doç. Dr. Murat AYGÜN

Yüksek Lisans Tezi

Ardahan, 2025

YAZ SPOR OKULLARINA KATILAN
ÖĞRENCİLERİN SPORTİF YAŞAM DOYUMLARI İLE BAŞARI ALGILARININ
İNCELENMESİ

Neslişah KASIMOĞLU

Doç. Dr. Murat AYGÜN

Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
Spor Yöneticiliği Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ardahan, 2025

KABUL VE ONAY

Neslişah KASIMOĞLU tarafından hazırlanan “Yaz Spor Okullarına Katılan Öğrencilerin Sportif Yaşam Doyumları İle Başarı Algılarının İncelenmesi” başlıklı bu çalışma, 20.06.2025 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Talha MURATHAN (Başkan)

Doç. Dr. Murat AYGÜN (Danışman)

Doç. Dr. Bayram KAYA

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Mustafa ŞENEL
Enstitü Müdürü

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Ardahan Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”** kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / Ardahan Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

20/06/2025

Neslişah KASIMOĞLU

“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”

- (1) Madde 6. 1. Lisansüstü tezle ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulunun** gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, **tezin yapıldığı kurum** tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, **ilgili kurum ve kuruluşun önerisi** ile **enstitü** veya **fakültenin** uygun görüşü üzerine **üniversite yönetim kurulu** tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

* **Tez danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** tarafından karar verilir.

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında zgn olduğunu. Tez Danışmanının **Doç. Dr. Murat AYGÜN** danışmanlığında tarafımdan retilildiđini ve Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim

Neslişah KASIMOğLU

ÖN SÖZ

Spor bilimleri alanında yürütülen araştırmalar, bireylerin fiziksel, psikolojik ve sosyal yönlerinin gelişimini destekleyen unsurların anlaşılmasına yardımcı olmaktadır. Özellikle çocukluk ve ergenlik dönemlerinde spora katılım, bireylerin yaşam doyumu ve başarı algıları üzerinde etkili olabilmektedir. Yaz spor okulları ise, çocukların ve genç bireylerin sporla tanışmalarında ve sporu bir yaşam alışkanlığı hâline getirmelerinde önemli bir işlev üstlenmektedir. Bu tez çalışmasında, yaz spor okullarına katılan öğrencilerin sportif yaşam doyumları ile başarı algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Elde edilen verilerin hem akademik literatüre katkı sunması hem de uygulayıcılara rehberlik etmesi hedeflenmektedir.

Tez süreci boyunca bilgi, birikim ve yönlendirmeleriyle bana rehberlik eden her zaman sabırla destek olan değerli danışmanım Doç. Dr. Murat Aygün'e gönülden teşekkür ederim. Bu sürecin her anında yanımda olup akademik gelişime katkı sağladığı için minnettarım. Varlığı ve desteği, bu çalışmayı anlamlı kılan en önemli unsurlardan biri olmuştur. Ayrıca akademik yolculuğumun başlangıcından itibaren bana inanan, güvenen, sabırla yanımda olan, her zaman sevgisini hissettiren ve bu süreçte birlikte yürüdüğüm Bora Gültekin'e gönülden teşekkür ederim. Bugünü dört gözle bekleyen, desteğini ve sevgisini hiçbir zaman eksik etmeyen canım ailem Turgay Kasımoğlu, Songül Kasımoğlu, Onur Can Kasımoğlu, Nazlıcan Öztürk, Okan Öztürk ve biricik yeğenim Doruk Öztürk'e de sonsuz şükranlarımı sunarım.

Bilimsel bilgiye katkı sunma amacıyla hazırlanan bu çalışmanın, spor bilimleri alanına ve çocukların sportif gelişimine katkı sağlaması temennisiyle...

Neslişah KASIMOĞLU

Ardahan-2025

ÖZET

KASIMOĞLU, Neslişah. *Yaz Spor Okullarına Katılan Öğrencilerin Sportif Yaşam Doyumları İle Başarı Algılarının İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ardahan, 2025.

Bu araştırmanın amacı, yaz spor okullarına katılan öğrencilerin sportif yaşam doyumları ile başarı algıları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu, Ardahan ilinde yaz spor okuluna katılan 153 ortaokul öğrencisi oluşturmuştur. Uçdeğer ve kayıp veri analizleri sonucunda 149 öğrencinin verileri değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma, betimsel tarama modeliyle yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak; Diener ve arkadaşları tarafından geliştirilen ve Türkçeye Cihan ile Somoğlu tarafından uyarlanan Sportif Yaşam Doyum Ölçeği ile Roberts ve arkadaşları tarafından geliştirilen ve Çetinkalp tarafından Türk sporculara uyarlanan Başarı Algısı Envanteri – Çocuk Versiyonu kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 25 paket programı kullanılmıştır. Katılımcıların demografik özellikleri frekans ve yüzde analizleriyle tanımlanmıştır. Ölçeklerden elde edilen ölçümlerin normal dağılıma uygunluğu çarpıklık ve basıklık katsayılarıyla, güvenirliği ise Cronbach Alfa katsayılarıyla test edilmiştir. İki grup arasındaki farklılıkların belirlenmesinde bağımsız örneklem t-testi, çoklu grup karşılaştırmalarında ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Anlamlı farklılıkların etki büyüklüğü Cohen d katsayısı ile değerlendirilmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumu ile başarı algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler:

Başarı, Başarı algısı, Sportif yaşam doyumu, Yaşam doyumu, Yaz spor okulları.

ABSTRACT

KASIMOĞLU, Neslişah. *An Investigation of the Relationship Between Students' Sportive Life Satisfaction and Perceived Success in Summer Sports Schools*, Master's Thesis, Ardahan, 2025.

The aim of this study is to examine the relationship between the sport life satisfaction and the perception of success of students participating in summer sports schools. The study group consisted of 153 middle school students who participated in a summer sports school in the province of Ardahan. As a result of outlier and missing data analyses, the data of 149 students were included in the evaluation. The study was conducted using the descriptive survey model. As data collection tools, the Sport Life Satisfaction Scale developed by Diener et al. and adapted into Turkish by Cihan and Somoğlu, and the Perception of Success Inventory – Children's Version developed by Roberts et al. and adapted for Turkish athletes by Çetinkalp were used. The SPSS 25 package program was used for data analysis. The demographic characteristics of the participants were described with frequency and percentage analyses. The normality of the measurements obtained from the scales was tested with skewness and kurtosis coefficients, and their reliability was tested with Cronbach's alpha coefficients. The independent samples t-test was used to determine the differences between two groups, and one-way analysis of variance (ANOVA) was used for multiple group comparisons. The effect size of significant differences was evaluated using the Cohen's d coefficient. Pearson correlation analysis was conducted to determine the relationship between the variables. As a result of the study, a statistically significant, positive, and low-level relationship was found between middle school students' sport life satisfaction and their perception of success.

Keywords:

Achievement, Perception of achievement, Sport life satisfaction, Life satisfaction, Summer sports schools.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	ii
ETİK BEYAN.....	iv
ÖN SÖZ.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	x
TABLolar DİZİN.....	xi
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM.....	5
GENEL BİLGİLER.....	5
1.1. SPOR KAVRAMI	5
1.1.1. Sporun Faydaları	5
1.1.2. Spor İnsan İlişkisi	6
1.1.3. Spor ve Eğitim.....	7
1.2. YAŞAM DOYUMU KAVRAMI.....	8
1.2.1. Sportif Yaşam Doyumu	10
1.3. BAŞARI KAVRAMI.....	11
1.3.1. Görev Yönelimli Hedefler.....	11
1.3.2. Ego Yönelimli Hedefler	12
1.3.3. Sporda Başarı	13
1.3.4. Spor Başarı Algısı ile İlgili Yaklaşımlar	13
1.3.4.1. Nicholls'ün Başarı Hedefleri Kuramı	13
1.3.4.2. Başarı Güdüsü Kuramı	14
1.3.4.2. Başarı Gereksinimi Kuramı.....	14
1.4. YAZ SPOR OKULLARI KAVRAMI.....	15
2. BÖLÜM.....	16
YÖNTEM.....	16
2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	16

2.2. ARAŞTIRMA GRUBU.....	16
2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	18
2.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARINA İLİŞKİN GÜVENİRLİK VE NORMALLİK ANALİZİ.....	19
2.5. VERİ ANALİZİ	20
3. BÖLÜM.....	22
BULGULAR.....	22
SONUÇ.....	34
KAYNAKÇA	46
EKLER.....	54
EK 1. ORJİNALLİK RAPORU FORMU	54
EK 2. ETİK KURUL İZNİ	55
ÖZ GEÇMİŞ.....	56

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

SYDÖ	Sportif Yaşam Doyumu Ölçeği
BAE-Ç	Başarı Algıları Envanteri-Çocuk
SA	Seçenek Aralığı
YS	Yüksek Seçenek
DS	Düşük Seçenek
SS	Seçenek Sayısı
WHO	Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization)

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Öğrencilerin demografik değişkenlerine göre frekans ve yüzde oranları.....	17
Tablo 2. Ölçme araçlarına ait betimsel istatistikler, çarpıklık ve basıklık değerleri ile güvenilirlik analizi.....	19
Tablo 3. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırılması	22
Tablo 4. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin, sınıf kademelerine göre karşılaştırılması.....	23
Tablo 5. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin, anne eğitim durumlarına göre karşılaştırılması.....	23
Tablo 6. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin, baba eğitim durumlarına göre karşılaştırılması.....	24
Tablo 7. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin, sevdiği branşa göre karşılaştırılması	24
Tablo 8. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin aylık gelir düzeyine göre karşılaştırılması.....	25
Tablo 9. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin okul başarı seviyesine göre karşılaştırılması	25
Tablo 10. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin spora ilgi durumuna göre karşılaştırılması	25
Tablo 11. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin okul takımında olma durumuna göre karşılaştırılması	26
Tablo 12. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin cinsiyete göre karşılaştırılması ..	26
Tablo 13. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin sınıf kademelerine göre karşılaştırılması	27
Tablo 14. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin anne eğitim düzeyine göre karşılaştırılması	28
Tablo 15. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin baba eğitim düzeyine göre karşılaştırılması	29
Tablo 16. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin sevdiği branşa göre karşılaştırılması	29

Tablo 17. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin aylık gelir düzeyine göre karşılaştırılması	30
Tablo 18. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin okul başarı düzeyine göre karşılaştırılması	31
Tablo 19. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin spora ilgi durumuna göre karşılaştırılması	31
Tablo 20. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin okul takımında olma durumuna göre karşılaştırılması	32
Tablo 21. Değişkenler arasındaki korelasyonlar	33

GİRİŞ

Spor denilince akla ilk olarak fiziksel olarak gelişim gelse de bireylerin sadece fiziksel olarak gelişimi değil aynı zamanda zihinsel olarak da gelişim sürecidir. Spor, fiziksel, zihinsel, psikolojik, sosyal, kültürel, ekonomik, toplumsal, eğitsel vb. alanlarda bireyi her yönden geliştirmeyi amaçlar. Yarışmalı ya da yarışmasız biçimde gerçekleştirilebilen spor, planlı, eğlenceli, hareketlerin bütünüdür (Özmen, 1979).

Sportif yaşam doyumu kavramını daha iyi anlayabilmek için, ilk olarak yaşam ve doyum kelimelerinin anlaşılması gerekmektedir. Doyum, genel olarak bireylerin istek ve ihtiyaçlarının, beklenti ve arzularının tatmin edilmesi olarak tanımlanabilir. Bu tatmin, fizyolojik ihtiyaçlar ile psikolojik ihtiyaçlar arasındaki dengeyi sağlayarak, yaşamın sürdürülebilirliğini sağlar. Yaşam doyumu ise, bireyin yaşamının tüm süreçlerine karşı duyduğu duygusal bir tepkiyi ifade eder (Budak, 2000).

Sporcu kimliği olan bireyler, yeteneklerini ve sergiledikleri performanslarını başkalarıyla kıyaslayarak belirli hedef koyarlar ve bu hedefe anlam yüklemeye çalışırlar. Bu kuramın spor motivasyonundaki anlamı, sporcuların başarı sırasındaki davranışlarının, başarıyı farklı şekillerde algılamaları olabilir (Moran, 2004).

Başarı algısını etkileyen faktörler arasında zekâ düzeyi, çalışma alışkanlıkları ve sorumluluk duygusu gibi bireysel faktörler olduğu belirtilmektedir. Başarısızlığın sebepleri hem bireylerin kişisel özelliklerinden hem de ailevi ve eğitim ortamındaki nedenlerden dolayı olduğu sıralanabilir (Tezcan, 1985).

Yaz spor okulları, bireylerin yaz tatillerini fiziksel, zihinsel ve sosyal açıdan verimli geçirmelerine katkı sağlayan; eğitici, eğlenceli ve aynı zamanda bireyleri olumsuz alışkanlıklardan uzak tutmaya yönelik önemli bir etkinlik alanı olarak değerlendirilmektedir. Bu okullar aracılığıyla bireyler farklı spor branşlarını tanıma ve bu branşlara yönelme imkânı bulmakta, aynı zamanda spora ilişkin temel beceriler geliştirmektedirler.

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel araştırma modeli kullanılarak elde edilen veriler analiz edilmiştir. Nicel araştırma kapsamında, aşağıda belirtilen problem cümlelerine yanıt aranmış ve bu sorulara dayalı olarak hipotezler oluşturulmuştur.

- 1-Ortaokul öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 2-Ortaokul öğrencilerinin sınıf değişkenine göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 3-Ortaokul öğrencilerinin anne eğitim düzeyine göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 4-Ortaokul öğrencilerinin baba eğitim düzeyine göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 5-Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersinde en sevdikleri branşa göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 6-Ortaokul öğrencilerinin aylık gelir düzeyine göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 7-Ortaokul öğrencilerinin okul başarı düzeyine göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 8-Ortaokul öğrencilerinin spor ilgisi durumuna göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 9-Ortaokul öğrencilerinin okul takımında olma durumuna göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 10-Ortaokul öğrencilerinin cinsiyete göre başarıya ilişkin algı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 11-Ortaokul öğrencilerinin cinsiyete göre ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 12-Ortaokul öğrencilerinin sınıf düzeyine göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 13-Ortaokul öğrencilerinin sınıf düzeyine göre ego yönelimine ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 14-Ortaokul öğrencilerinin sınıf düzeyine göre görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin sınıf düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 15-Ortaokul öğrencilerinin anne eğitim düzeyine göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 16-Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin anne eğitim göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

17-Ortaokul öğrencilerinin baba eğitim düzeyine göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

18-Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin baba eğitim göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

19-Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersinde en sevdiği branşa göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

20-Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin beden eğitimi dersinde sevdiği branşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

21-Ortaokul öğrencilerinin aylık gelir düzeyine göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

22- Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin aylık gelir düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

23-Ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin okul başarı düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

24-Ortaokul öğrencilerinin spor ilgisi durumuna göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

25-Ortaokul öğrencilerinin spor ilgisi durumuna göre ego yönelimine ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

26-Ortaokul öğrencilerinin spor ilgisi durumuna göre görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

27-Ortaokul öğrencilerinin okul takımında oynama durumuna göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

28-Ortaokul öğrencilerinin ego yönelimine ilişkin algı düzeylerinin okul takımında oynama durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

29-Ortaokul öğrencilerinin okul takımında oynama durumuna göre görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermekte midir?

Bu veriler ışığında çalışmamızda; yaz spor okullarına katılan öğrencilerin çeşitli demografik değişkenler doğrultusunda; cinsiyet, sınıf düzeyi, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, beden eğitimi dersinde en sevdiği branş, spor ilgisi var mı? Okul takımında oynuyor mu? Aylık gelir düzeyi, okul başarı düzeyi, değişkenlerini açısından

incelenirken, yaz spor okullarına katılan öğrencilerin sportif yaşam doyumlarını ve başarı algılarını ortaya koymak, bu iki değişken arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmaktadır.

1. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1. SPOR KAVRAMI

Spor kelimesinin kökeni "dis" ve "portare" veya "disportare" olduğu bilinmektedir. Latince olan bu kelimeler “ayırmak”, “taşımak” anlamına gelmektedir. Bu deyimle yapılan sözcüklerin top oyunlarını ifade etmek için kullanıldığı belirtilmektedir (Akkoyunlu, 1996).

Spor, insanların doğal yaşantı içerisinde kendi çevresini, toplumsal çevresi içinde bütünleştirip sosyalleşmesini sağlar. Ayrıca araçlı, araçsız, bireysel veya toplu yapılan, rekabetçi ve bütünleştirici bir olgudur (Dönmez, 2002). Düzenli spor yapan bireyler kültürel birikimlerini, sporu yaptıkları çevre ile artırırlar. Bu da bireye zihinsel ve fiziki yarardan çok sosyal ve psikolojik yarar sağlar. Günümüzde gençlerin kötü arkadaş çevreleri, aileleri için ciddi sorun oluşturmaktadır; ancak sporla ilgilenen bireylerin bulunduğu çevre, kötü alışkanlıklar kazanmalarını da engellemektedir (Erciş, 2012).

Spor sağlıklı bir nesil geliştiren ve yetiştiren önemli bir eğitim aracıdır. Ayrıca bireylerin hem kendi toplumuyla hem de diğer toplumlarla olan ilişkilerini dostluk içinde sürdürmelerinde en iyi araçtır. Bireylere sadece romantik ve ruhsal olarak avantaj sağlamaz; hızlı, kuvvetli, dayanıklı, kondisyonlu ve işlevsel bir bedene sahip olma imkânı sunar. Ayrıca zihinsel olarak bireyin hızlı ve sağlıklı karar vermesini kolaylaştırarak daha yaratıcı düşünmesine yardımcı olur (Gezer, 2014).

1.1.1. Sporun Faydaları

- Hareketli olmayı ve hareketsiz yaşamdan uzaklaşmayı sağlar
- Sağlıklı bir beden yapısına bürünmeyi kolaylaştırır
- Kalp sağlığının gelişimini sağlar
- Düzenli uyku rutini oluşturmayı sağlar
- Biz duygusu kazandırır
- Sosyalleşmeyi sağlar

- İletişim becerilerini geliştirir
- Stresten uzaklaşmayı sağlar
- Meslek alanı doğrultusunda maddi olarak gelir sağlar (Güneş, 2020).

1.1.2. Spor İnsan İlişkisi

Birey, yaşamında sürekli hareket halinde olması ve bu hareketli yaşantıyı sportif yaşam tarzı haline getirdiğinde, fiziksel, sosyal ve duygusal açıdan çeşitli değişikliklere yol açabilmektedir. Birey kendini daha dinç, sağlıklı ve mutlu hisseder. Bununla birlikte gelişim dönemi, bireyin olgunlaşmasıyla beraber, içsel ve dışsal faktörlerin etkisiyle şekillenen; sürekli ve değişimleri içeren bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Ertaş, 2012).

Birey, sportif faaliyetlere katılım sağlayarak bu etkinlikler sayesinde sosyalleşme ve iletişim kurma fırsatı bulur. Bu durum, bireyler arasındaki iletişimin gelişmesini ve sosyal özelliklerinin güçlenmesini zorunlu kılar. Ayrıca, sportif etkinliklere katılarak görev paylaşımı ve birlikte hareket etme yeteneklerini geliştiren bireyler, birlik ve beraberlik, sorumluluk, hoşgörü ve sabır gibi önemli değerleri kazanır. Fiziksel açıdan birçok hastalıktan koruduğu ve bireyin iyileşmesine yardımcı olduğu görülmektedir. Örnek verecek olursak; astım, diyabet, obezite gibi hastalıkların bireye verdiği rahatsızlığı en aza indirerek, bireyin yaşamını kolaylaştırdığı ve hastalıklardan korunmasında etkili olduğu bilinmektedir. Ayrıca bireylerin psikomotor becerilerinin gelişimine de önemli katkı sağladığı görülmektedir (Bahr ve Holme, 2003).

Bilişsel yapı açısından incelendiğinde, spor yapan bireylerde içinde bulundukları duruma hızlı çözüm üretme, yorum yapma ve bulunduğu duruma göre alternatif yöntemler geliştirme gibi birçok kazanım sağladığı görülmektedir (Turhan ve diğerleri, 2019). Bunun yanı sıra spor, kendi farkındalıklarının gelişmesine ve bireylerin sosyal bağımlılıklardan uzak durmasına destek sağlamaktadır (Coalter, 2005; Şeker, 2020).

1.1.3. Spor ve Eğitim

Eğitim, her bireyin yararlanması gereken temel bir haktır. Bireylerin hayatını şekillendirip onları yaşama hazırlayan önemli bir araçtır. Eğitimle birlikte yaşama hazırlanan bireyler, kazandıkları eğitim seviyesi ile toplumda başarılı bir yer edinip meslek sahibi olmaktadır (Erkal, 1992).

Küçük yaşlarda spor yapmak için istekli olan bireylerin sporla tanışması da yine eğitim süreci ile gerçekleşir. Bireylerin alacağı ilk eğitimler oyunlarla başlar. Daha sonra sportif etkinliklere katılırlar ve eğitim, spora yönelmelerinde etkili bir araç olmaktadır. Spor ve eğitim ayrı düşünülemez iki kavramdır; böylece spor ve sportif faaliyetler, eğitimin bir parçası olarak değerlendirilmelidir (Arıkan, 2000). Bu yüzden “spora katılım için mi eğitim yoksa eğitim için mi spora katılım” sorunu çoğu zaman tartışma konusu olur. Spor bir amaç olarak yapıldığında, en yüksek düzeyde fayda alabilmek için eğitime başvurur; öte yandan eğitim amaç olduğunda spor, süreci destekleyen etkili bir araç işlevi görür (Öztürk, 1998).

Bundan dolayı, eğitimin ve sporun birlikte yürütülüp bireyleri sporun faydaları hakkında bilinçlendirerek, sporun sadece bir kesime değil toplumun her kesimine yaygınlaştırılması gerekmektedir. Sporun yaygın hale gelmesine ve faydalarının anlaşılmasına katkı sağlamak konusunda ailelerin, okulların; özellikle de öğretmen ve antrenörlerin önemli sorumlulukları vardır. Bu kişiler, bireyleri spora teşvik etmeli ve spor yapabilecekleri alan sunmalıdırlar (Hergüner, 1992).

Eskiden okullarda gerçekleşen sportif faaliyetler, beden eğitimi ve spor dersleri çocukların farklı spor dallarını denemelerine ve spora olan ilgilerini keşfetmelerine olanak sağlıyordu. Beden eğitimi öğretmenleri, çocukların yeteneklerini keşfetmelerine ve uygun spor dallarına yönelmelerine destek oluyorlardı (Kılıcıgil, 1998).

Günümüzde çocukların sporla tanışma yaşının düşmesi, bilinçli ailelerin çocukları spora yönlendirmesi, spor yapma imkânlarının artması, profesyonel antrenörlerin varlığı, farklı spor dallarının çoğalması ve teknolojik etkenler sayesinde olmaktadır. Bu durum sporla tanışma yaşının okul öncesi döneme kadar inmesine yol açmaktadır. Çoğu sporcu, spor aktivitelerini okul döneminde gerçekleştiriyor ve öğrencinin spor ve eğitim hayatını birlikte yürütmek zorunda kalıyor. Sporcu öğrenci olarak tanımlanan bireyler, bu süreçte yalnızca fiziksel değil, zihinsel açıdan da zorlanmaktadır. Buna rağmen, hem sportif hem

de akademik sorumluluklarını dengeli bir şekilde sürdürebilmeleri beklenmektedir. (Çetinkaya, 2019). Sporcu öğrenci olarak tanımlanan bireyler, bu süreçte yalnızca fiziksel değil, zihinsel açıdan da zorlanmaktadır. Buna rağmen, hem sportif hem de akademik sorumluluklarını dengeli bir şekilde sürdürebilmeleri beklenmektedir.

Aquilina (2013), üç farklı ülkede sporcu öğrencilerle gerçekleştirdiği çalışmada, spor ve eğitimin birbirine engel olmadığı; hatta birbirini desteklediğini vurgulamaktadır. Bu ifade, öğrencilerin hem spor hem de eğitim hayatlarında başarılı olabileceğini göstermektedir. Ayrıca, sporcuların eğitim hayatlarında öğrendikleri bilgileri spor kariyerlerinde, spor kariyerlerinde edindikleri bilgi ve tecrübeleri de eğitim hayatlarında kullanabileceklerini ifade ederek, bu ilişkinin olumlu yönlerine dikkat çekmiştir.

1.2. YAŞAM DOYUMU KAVRAMI

Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre yaşam doyumu, insanların kendi kültürel bağlamlarında hayatlarını, değerlerini, ideallerini ve beklentilerini nasıl algıladıklarıyla ilişkilidir (Güneş, 2020).

İlk defa Neugarten ve diğerleri (1961) tarafından kullanılan yaşam doyumu kavramı, bireylerin fiziksel, psikolojik ve sosyal durumlarını da etkileyen bir kavramdır. Psikolojik açıdan bakıldığında, yaşamdan alınan haz ve doyum bireylerin iç motivasyonu artırır ve bireyin psikolojik olarak iyi olmasına katkı sağlar. Fakat yaşamdan sürekli haz ve doyum alınmadığı durumlarda, bireyin yaşamdan aldığı doyum düşüş gösterebilir.

Sosyal açıdan bakıldığında ise yaşam doyumu seviyesi yüksek olan bireyler daha çok sosyalleşerek etkinliklerde zamanlarını verimli geçirirler; buna bağlı olarak da yaşam kalitesinde artış görülmektedir. Düşük yaşam memnuniyeti ise zihinsel, fiziksel ve sağlık sorunları gibi durumlara yol açabilir (Huebner ve diğerleri, 2006).

Yaşam doyumu kavramı çoğunlukla öznel iyi oluş ve mutluluk kavramlarıyla karıştırılmaktadır. Yaşam doyumu, kişinin mevcut yaşantısından ne kadar haz aldığıdır. Mutluluk ise bir hedefe ulaşma isteği ya da ulaşılan başarı düzeyiyle bağlantılıdır. Birey ihtiyaçlarına uzaksa daha fazla çalışarak mutluluğu yakalamaya yönelir; ancak ihtiyaçlarını karşılamışsa, tatmin edici bir yaşam arzusu ön plana çıkar. Birey planladığı hedefe ne kadar uzaksa, daha çok çalışıp o hedefe ulaşma dürtüsü ile mutlu olur (Dikmen, 1995).

Flanagan, 1978 yılında gerçekleştirdiği çalışmasında toplam 6.500 ögeyi kıyaslamış ve bu öğeleri 15 ana maddeye indirgemıştır. Yapılan bu çalışmaya göre, yaşam doyumu üzerinde etkisi olan 15 öge şunlardır (Aydın, 2004).

- Meslek sahibi olmak
- Bireyin güvenliği ve sağlığının iyi olması
- Güven duymak
- Bir çocuk sahibi olmak ve sağlıklı büyütmek,
- Eş ile kurulan ilişkiler,
- Arkadaş, aile ile ilişkiler,
- Gönüllü katılım gösterilen faaliyetler,
- Devletin Yerel yönetim ve ulusal etkinliklerine katılma,
- Kitap okuma, spor yapmak, gezmek,
- Kendini tanıyıp başarılı olma,
- Sosyalleşip iletişim kurma,
- Eğlenceli aktivitelere katılma.

Neugarten (1974), yaşam doyumu yüksek olan bireylerin özelliklerini; kişilerin hedeflerine ulaşabileceğine inanan, sorumluluk sahibi, hayattan zevk alan, olumsuz durumlar yerine hayata pozitif yönleriyle bakan ve kendi değerinin farkında olan insanlar olarak tanımlamıştır.

Buna istinaden, Kubzansky ve diğerleri (2018) yaptıkları araştırmalar neticesinde, kişinin yaşadığı ruhsal ve duygusal iyilik halinin fiziksel sağlık üzerinde olumlu etkisi olduğunu bulmuşlardır. Yaşam doyumu yüksek olan kişiler sağlıklı yaşamlarını sürdürürken, yaşam doyumu düşük olan bireylerin sağlığının olumsuz etkilendiği ve bunun sonucunda ölüm riskinin arttığı belirtilmiştir.

Steptoe ve diğerleri (2015) ise 8,5 yıllık çalışmaları sonucunda, düşük yaşam doyumuna sahip kişilerin %29,3'ünün; yüksek yaşam doyumuna sahip kişilerin ise %9,3'ünün yaşamını yitirdiğini saptamışlardır. Bu durum, yaşam doyumunun sadece yaşam kalitesi değil, aynı zamanda yaşam süresi üzerinde de etkili olabileceğini göstermektedir.

1.2.1. Sportif Yaşam Doyumu

Yaşam doyumu kavramı, sportif yaşam doyumunu da içine alan bir terim olarak karşımıza çıkmaktadır. Sporun her yönüyle olumlu değerlendirilmesi, spordan alınan keyif ve doyum olarak tanımlanmaktadır (Somoğlu ve Cihan, 2022).

Uluslararası kuruluşlar, sportif yaşamın bireyin yaşam kalitesini artırdığını ve sağlığı üzerindeki faydalarına vurgu yapmıştır. Ayrıca sportif yaşam, eğitimsel, sosyal, psikolojik ve ekonomik açıdan pozitif katkılar sağlamaktadır. Son zamanlarda spor, egzersiz ve fiziksel aktivite kavramları araştırmalarda önemli bir konu olmuştur. Belirtildiği gibi, sportif yaşam sadece bireyin fiziksel olarak değil, sosyal, eğitimsel ve ekonomik gibi birçok olumlu yönde katkı sağlamaktadır (Güneş, 2020).

Sportif hayat bir yaşam tarzıdır. Sportif yaşam tarzı, bireyin günlük aktivitelerinden ve düzenli hareket etmekten keyif alması olarak tanımlanabilir. Bu yaşam tarzı, bireyin kendine hedefler koymasını ve bu hedeflere ulaşmak için motive olmasını sağlar. Düzenli yapılan fiziksel aktiviteler, bireyin kendi bedenini daha iyi tanımasını sağlar (Somoğlu ve Cihan, 2022).

Sportif faaliyetler, yapılma amaçlarına göre değişiklik göstermektedir. Bunlar; bireyin sporu meslek olarak yapıp maddi kazanç sağlaması, fiziksel olarak iyi bir beden yapısına sahip olmak, sosyalleşmek veya serbest zaman etkinliği olarak örnek verilebilir. Yapılan araştırmalarda, bu etkinlikler doğrultusunda sportif yaşam tarzını benimseyen bireylerin, benimsemeyen gruplara kıyasla sportif yaşama ilişkin memnuniyet düzeylerinin anlamlı biçimde daha yüksek olduğu görülmektedir (Hanrahan ve diğerleri, 2022).

Diğer çalışmalarda ise, birçok spor faaliyetlerine katılan bireylerin kendilerini daha mutlu ve sağlıklı hissettikleri; bu sayede yaşam memnuniyetlerinin arttığı ve sportif faaliyetlerin yaşam memnuniyeti ile olumlu bir ilişki içinde olduğu görülmektedir (Mutz ve diğerleri, 2021).

1.3. BAŞARI KAVRAMI

Sadıkoglu (2002), başarı terimini “belirlenen hedefe zamanında ve istenilen şekilde ulaşabilme” olarak tanımlamaktadır. Başarı denilince genellikle ilk akla gelen akademik başarıdır; ancak başarı bu kavramla sınırlı olmamalıdır. Çünkü başarı, öğrencilerin fiziksel, sosyal, duygusal ve kişisel gelişimlerini de kapsamalıdır. Eğitim sistemi, öğrencilerin başarılarını genellikle okullarda yapılan sınavlar aracılığıyla ölçmekte; ancak öğrencilerin farklı yeteneklerini ve ilgi alanlarını desteklemeli ve her öğrencinin potansiyelini en üst düzeye çıkarmasına yardımcı olmalıdır (Erdoğan, 2012).

Strang'a göre, okul derslerinde başarılı olan bir birey, spor gibi diğer alanlarda da başarılı olabileceğini düşünür. Bu nedenle, öğretmenlerin ve ailelerin öğrencilerin başarılarını desteklemeleri ve onları başarıya teşvik etmeleri önemlidir (Erdoğan, 2012).

Başarı, bireyin amacına ulaşması için planlama yapması, bu planları amaca yönelik kullanması ve harekete geçerek hedeflerine ulaşmasıdır (Çay, 2012). Her bireyin başarı yolculuğu farklıdır; amaç için yapılan plan, süreç ve harekete geçme kişisel bir yolculuktur.

Sporcuların ve antrenörlerin başarılı ya da başarısız olarak nitelendirilmesi çeşitli etmenlere bağlıdır. Bu etmenlerden birisi de hedef yönelimleridir. Hedef yönelim kuramı, iki temel kategoriye ayrılır: görev ve ego yönelimli hedefler (Duda ve Nicholls, 1992; Duda, 1989; Nicholls ve diğerleri, 1990).

1.3.1 Görev Yönelimli Hedefler

Görev yönelimli sporcular, çok çalışıp performans ve becerilerini geliştirmeye odaklanırlar. Başarıyı, kişisel gelişim ve öğrenme süreci olarak görürler. Görev yönelimli birey, spordan keyif alır ve daha çok çalışıp ustalaşmak ister. Müsabakalara katılarak yeteneklerini gösterip eksiklerini geliştirmeyi bir fırsat olarak görür. İyi bir rakiple yarışmak gelişimi için o kadar iyi bir fırsattır (Yılmaz, 2002).

Görev yönelimli sporcu bireyler, emek onların kilit noktasıdır. Bu sporcular, hata yapsalar bile asla üzülmez ve hatayı öğrenme fırsatı olarak görürler ve sürekli olarak kendilerini geliştirmeye çalışırlar. Zor görevler üstlenirler. Görev yönelimli kişiler, sonuçtan ziyade sürece önem verirler. Yarışma öncesinde, sırasında ve sonrasında en iyisini yapmaya çalışırlar. Görev yönelimli bireyler, kendi mevcut yetenek seviyelerine bakmadan, orta zorlukta görevler seçerler. Etkinliğe yönelik dikkat, yoğun çaba gösterme,

sürekli gelişen performans ve azim gibi özellikler, görev yönelimli bireyleri diğerlerinden ayıran temel unsurlardır. Spor bağlamında başarı algısı ise genellikle bireyin becerilerini geliştirmesi, yetkinlik kazanması ve disiplinli bir çalışma süreciyle ilişkilendirilir (Yılmaz, 2002).

1.3.2. Ego Yönelimli Hedefler

Ego yönelimli bireyler, başkalarına karşı üstünlük kurmayı ve en başarılı kişi olmayı önemserler. Ego yönelimli bireylerin başarı değerlendirme süreci, sosyal karşılaştırmaya dayanmaktadır. Sosyal karşılaştırma; aşağı, yukarı ve eşit düzeyde olmak üzere üç şekildedir (Suls ve diğerleri, 1991).

Aşağı yönlü karşılaştırma, bireyin kendisini yetkinlik ya da yaşam koşulları bakımından dezavantajlı bireylerle karşılaştırarak psikolojik olarak kendini daha iyi hissetmesine neden olabilir. Bu, geçici olarak olumlu hisler uyandırır da sürekli yapıldığında gerçekçi olmayan bir benlik algısına yol açabilir. Özellikle karşılaştırılan kişiyle benzerlikler varsa, bu durum bireyde olumsuz sonuçlar doğurabilir (Duda, 1989).

Yukarı yönlü karşılaştırma, bireyin kendisini daha iyi durumda olanlarla kıyaslamasıdır. Sporcu, kendine ve yeteneklerine güveniyorsa bu tür karşılaştırma bireye motivasyon sağlayabilir. Ancak gerçekçi olmayan beklentilerle olumsuz sonuçlar doğurabilir. Önemli olan, kıyaslamayı gelişim için kullanmak ve benlik algısını doğru tutmaktır. Aksi takdirde, etkinsizlik, çaresizlik ve boş vermişlik gibi olumsuz duygular ortaya çıkabilir. Ayrıca, sadece ego tatmini sağlayan kıyaslamalar, bireyin gelişim hedeflerinin belirlenmesini engelleyebilir (Toros, 2011).

Eşit düzeyli karşılaştırmalar, sporcuların kendisi ile benzer ya da biraz daha yetenekli rakiplerle kıyaslayarak performanslarını bu ölçütlere göre değerlendirmesidir. Bunun amacı, bireyin kendi performans ve yerini belirlemesidir. Ancak, ego yönelimli sporcular, üstünlük ve aşağılık duygularından kaçınmak için genellikle bu tür kıyaslamalardan uzak durur ve aşağı ya da yukarı yönlü karşılaştırmaları tercih ederler (Yılmaz, 2002).

Walling ve diğerleri (1995) çalışmasında, ego yönelimi baskın olan sporcular, başarısızlık ihtimalini algıladıklarında rekabet ortamına karşı motivasyonlarını kaybedebildiklerini ortaya koymuştur. Çünkü onlar için başarısızlık bir eksikliktir. Bu tür sporcular, kazanmaya çok odaklandıklarında kazanmak için yapılmaması gereken şeylere

başvurabilirler ve bu durum psikolojik olarak olumsuz etkilenmelerine neden olabilir (Walling ve diğerleri 1995).

1.3.3. Sporda Başarı

Sporda başarı kavramı, iki farklı açıdan ele alınmaktadır. İlk olarak, sporcunun hem hareketi uygulama süreci (performans) hem de bu hareketin sonucu olmak üzere iki ayrı şekilde değerlendirilir. Sporda başarı, sporun yapılış amacına göre farklılık gösterir. Amatör bir sporcunun elde ettiği başarı ile profesyonel bir sporcunun kazandığı başarı, birbirlerinden farklıdır. Elde edilen başarıyı değerlendirirken "kim için ve neye göre başarı elde edilmiştir?" sorusu büyük önem taşır. Başarı değerlendirmesi bazen sporcunun kendi yetenekleri ya da olimpiyat gibi önceden belirlenmiş hedeflerle karşılaştırılarak yapılır; bazen de bireyin kendi en yüksek performansı ile kıyaslanarak ölçülür (Sanioglu, 1997).

1.3.4. Spor Başarı Algısı ile İlgili Yaklaşımlar

Spor başarı algısı ile ilgili yürütülen araştırmalar ve geliştirilen kuramların, özellikle girişimcilik ve spor disiplinleriyle ilişkili olduğu görülmektedir. Bu kuramlardan bazıları aşağıda açıklanmıştır (Aydoğdu, 2017).

1.3.4.1. Nicholls'ün Başarı Hedefleri Kuramı

Nicholls'ün başarı hedefleri kuramı, bireyin güdülenmesi üç temel etkenle açıklamaktadır: başarı hedefleri, algılanan yeterlik ve başarı davranışlarıdır.

Bireylerin güdülenme düzeylerini değerlendirmek için, başarı ve başarısızlık kavramlarının ne anlama geldiği oldukça önemlidir. Spor faaliyetlerinde birden fazla başarı ölçütü bulunmaktadır. Bunlar arasında; yapılan faaliyetlerden alınan haz, geliştirilen yetenek düzeyi, elde edilen puanlar ve rakibin mağlup edilmesi gibi unsurlar yer almaktadır. Güdülenme sürecinde, başarı ve başarısızlık kavramları temel araç olarak kabul edilmektedir. Spor alanında başarı, kişinin en iyi performansını gerçekleştirmesi olarak bilinir; başarısızlık ise bu performansın gerçekleştirilememesidir. Eğitimde de benzer bir ölçüt kullanılır. Eğitimde başarı, öğrencilerin sınav notlarının belirlenen standartların üstünde olması ile ölçülürken, başarısızlık bu standartların altında kalmasıyla belirlenir. Başarı güdülenmesini tetikleyen temel unsur, bu iki sonucu

karşılaştırmalı olarak değerlendirmektir. Okullarda bu değerlendirme, öğrencilere sunulan sınav hedefleri aracılığı ile yapılmaktadır (Bozkurt, 2014).

1.3.4.2. Başarı Güdüsü Kuramı

McClelland tarafından 1961 geliştirilen başarı güdüsü kuramı, sadece sonuca değil, aynı zamanda sürecin içerisindeki başarı motivasyonunu da ele almıştır. Bu kurama göre, bireylerde; başarı, ilişki kurma ve güç elde etme gibi temel ihtiyaçlar bulunmaktadır. Bu ihtiyaçlar, dışsal faktörlerden ziyade içsel dürtülerle şekillenmektedir. Okul ve sınıf ortamları, bireylerin arasında yakın ilişki kurma ihtiyacını karşılamaktadır. Yüksek başarı güdüsüne sahip bireyler, kişisel gelişime önem verir, sorumluluk almaktan çekinmez ve zorluklarla karşılaştıklarında kolayca vazgeçmezler. Kuramın vurguladığı başarı ihtiyacı ise, uygun eğitim koşulları ve olumlu öğretmen ve aile yaklaşımları sayesinde karşılanabilir (Başol, 2010).

1.3.4.2. Başarı Gereksinimi Kuramı

1938 yılında Murray tarafından, başarı motivasyonu kişilik faktörleri açısından ele alınarak incelenmiştir. Murray, bireyin başarı gereksinimini bir istek ve arzu olarak tanımlamıştır. Bu kuramda, başarı motivasyonu ve başarısızlıktan kaçınma motivasyonu olmak üzere iki temel motivasyon unsuru yer almaktadır. Genellikle bireylerde bu iki motivasyon ögesi farklı derecelerde bulunur. Başarı motivasyonu; elde edilen başarıdan kaynaklanan gurur, tatmin ve deneyimlerden edinilen haz ile açıklanırken, başarısızlıktan kaçınma motivasyonu ise başarısızlık durumunda yaşanan endişe, üzüntü ve yetersizlik duyguları ile ilişkilidir. Bu durum, Erikson'un "başarıya karşı aşağılık duygusu" kavramıyla da paralellik göstermektedir. Kuram, birey davranışlarının bu iki motivasyon unsuru arasındaki dengeye bağlı olarak şekillendiğini savunmaktadır. Bireyler başarıya ulaştıklarında kendilerini iyi hissederken; başarısız olduklarında, yetersiz performans sergilediklerinde veya hata yaptıklarında olumsuz duygular yaşayabilirler. Bireylerin başarıya yönelik davranışlarındaki farklılıkları açıklamak amacıyla çeşitli kuramlar geliştirilmiştir. Bu kuramların bir kısmı başarı motivasyonunu bireylerin kişilik özellikleri üzerinden değerlendirirken; bir kısmı ise bu süreci algılama ve yorumlama mekanizmaları üzerinden açıklamaya çalışmaktadır (Bozkurt, 2014).

1.4. YAZ SPOR OKULLARI KAVRAMI

Çocukların erken yaşta spora başlaması için birçok proje yürütülmektedir. Bunlardan biride “Yaz Spor Okulları” projesidir. Yaz spor okulları; 03-18 yaş aralığındaki çocuk ve gençlerin katılımıyla yaz tatilinde düzenlenen, hem fiziksel gelişimi destekleyen hem de sosyal becerileri artıran eğitici ve eğlenceli programlardır. Bu okullarda birçok branşta eğitim verilmektedir. Yaz spor okulları, çocukların yaz tatilini daha verimli geçirmelerini sağlamayı; spora erken yaşta başlamalarını, düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazanmalarını ve takım çalışması, disiplin, özgüven gibi sosyal becerilerini geliştirmelerini amaçlamaktadır. Program süresi 2 ila 8 hafta arasında değişmekte olup, yaş gruplarına göre sınıflandırma yapılmakta ve her yaşa uygun eğitici- etkinlikler uygulanmaktadır. Eğitimler, her branşta uzman antrenörler tarafından verilmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) Yaz Spor Okulları da yaz tatili boyunca çocukları ve gençleri spora teşvik etmeyi, spor kulüplerine yetenekli sporcular kazandırmayı ve toplumda spor bilincini geliştirmeyi hedeflemektedir.

Günümüzde, çocukların hareket edebilecekleri ve oyun oynayabilecekleri alanların kısıtlı olduğu görülmektedir. Modern yaşamın etkisiyle çocuklar daha çok kapalı alanlarda zaman geçirmekte, teknolojik oyunlara yönelmektedir. Bu durum; duruş bozuklukları, hareketsizlik, obezite ve koordinasyon yetersizlikleri gibi olumsuz sonuçlara yol açmaktadır (Saka ve diğerleri, 2008).

Fiziksel aktivitelere katılım; ince ve kaba motor beceriler, kaslar arası koordinasyon, duyuşal-motor farkındalık ve tepki-reaksiyon yeteneklerinin gelişimini desteklemektedir. Geçmiş deneyimler, yeni hareketlerin öğrenimini kolaylaştırmakta ve bilgi ile beceri transferine katkı sağlamaktadır. Ne kadar kapsamlı ve sağlam bir temel eğitim alınırsa, yeni motor beceriler o kadar hızlı öğrenilmektedir (Zahner ve diğerleri, 2013). Vücut koordinasyonunu sağlayan hem büyük hem de küçük kasları çalıştıran etkinliklere daha fazla zaman ayrılması; çocukların motor becerilerini geliştirmenin yanı sıra okul hayatına hazırlanmalarına ve sosyal ilişkilerinin güçlenmesine de katkı sağlamaktadır (Altınkök, 2017).

2. BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma, yaz spor okullarına katılan öğrencilerin sportif yaşam doyumu ile başarı algılarının incelenmesi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, nicel araştırma türlerinden biri olan betimsel araştırma (survey) modeli kullanılmıştır (Şata, 2020). Betimsel araştırma modeli, bir durumu, olguyu ya da nesneyi olduğu gibi tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Bu modelde, araştırmacı herhangi bir müdahalede bulunmadan mevcut durumu sistematik bir biçimde inceler, verileri toplar ve analiz eder. Amaç, incelenen konunun ya da olayın ayrıntılı bir şekilde ortaya konulmasıdır. Betimsel araştırmalar, genellikle “Ne var?” sorusuna yanıt arar ve gözlem, anket, mülakat gibi tekniklerle veri toplar. Bu yönüyle, sosyal bilimlerde sıkça başvurulmuş ve mevcut durumu anlamaya yönelik başlıca araştırma yaklaşımlarından biri sayılmaktadır (Karasar, 2014).

2.2. ARAŞTIRMA GRUBU

Araştırmanın evrenini, Ardahan ilindeki yaz spor okullarına katılan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, olasılığa dayalı olmayan uygun örnekleme yöntemiyle seçilen 153 öğrenci oluşturmaktadır. Uygun örnekleme, araştırmanın amacı doğrultusunda en çok bilgi verebilecek, belirli özellikleri taşıyan bireylerin ya da birimlerin bilinçli bir şekilde seçilmesiyle oluşturulan bir örnekleme türüdür. Bu yöntem, özellikle evrenden rastgele seçim yapmanın zor ya da mümkün olmadığı durumlarda tercih edilir. Araştırmacı, çalıştığı konuyla ilgili en anlamlı, tipik ya da özel durumu temsil edebilecek bireyleri seçerek derinlemesine bilgi elde etmeyi hedefler. Bu nedenle uygun örnekleme; zaman, kaynak ve erişim sınırlılıkları olan çalışmalarda hem pratiklik sağlar hem de araştırma sorularına yönelik daha nitelikli veriler toplanmasına imkân tanır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2020). Veri toplama süreci tamamlandıktan sonra, veri inceleme sürecine geçilmiştir. Verilerde herhangi bir kayıp değer bulunmadığı belirlenmiştir. Uçdeğer analizleri için ölçek puanları Z puanlarına dönüştürülmüş ve ± 3.00 Aralığının dışında olan 4 öğrenciye ait verinin olduğu

belirlenmiş, bu veriler araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Kayıp değer ve uçdeğer analizleri sonucunda, toplam 149 öğrenci ile çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada yer alan öğrencilerin demografik değişkenlerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin demografik değişkenlerine göre frekans ve yüzde oranları

Değişkenler	Değişken düzeyleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kız	78	52.3
	Erkek	71	47.7
Sınıf düzeyi	5.sınıf	36	24.2
	6.sınıf	38	25.5
	7.sınıf	27	18.1
	8.sınıf	48	32.2
Anne eğitim düzeyi	Ortaokul ve altı	25	16.8
	Lise	102	68.4
	Üniversite	22	14.8
Baba eğitim düzeyi	Ortaokul ve altı	27	18.1
	Lise	91	61.1
	Üniversite	31	20.8
Beden eğitimi dersinde en sevdiği branş	Atletizm	27	18.1
	Badminton	22	14.8
	Voleybol	47	31.5
	Futbol	53	35.6
Spor ilgisi var mı?	Evet	101	67.8
	Hayır	48	32.2
Okul takımında oynuyor mu?	Evet	50	33.6
	Hayır	99	66.4
Aylık gelir düzeyi	22.000 TL ve altı	59	39.6
	22.001-40.000 TL arası	48	32.2
	40.001 TL ve üstü	42	28.2
Okul başarı düzeyi	Zayıf	14	9.4
	Orta	56	37.6
	İyi	79	53.0
Toplam		149	100.0

Tablo 1 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin cinsiyet dağılımlarının benzer olduğu görülmektedir. Sınıf düzeylerine göre dağılımlar incelendiğinde ise en fazla öğrencinin 8. sınıfa, en az öğrencinin ise 7. sınıfa devam ettiği belirlenmiştir. Öğrencilerin anne ve baba eğitim düzeylerinin benzer dağılımlara sahip olduğu; en yüksek oranın lise, en düşük oranın ise ortaokul ve altı eğitim düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Beden eğitimi dersinde en çok sevilen branşlara bakıldığında, öğrencilerin en fazla futbolu, en

az ise badmintonu tercih ettikleri görülmüştür. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun spora karşı ilgili oldukları ancak okul takımlarında yer almadıkları belirlenmiştir. Aylık gelir düzeyleri incelendiğinde, en fazla öğrencinin 22.000 TL ve altı gelir grubunda, en az öğrencinin ise 40.001 TL ve üzeri (yüksek) gelir grubunda yer aldığı görülmektedir. Öğrencilerin yaklaşık yarısının akademik başarı düzeylerinin “iyi”, çok az bir kısmının ise “zayıf” düzeyde olduğu belirlenmiştir.

2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Sportif Yaşam Doyumu Ölçeği (SYDÖ): Yaşam doyumu ölçeği, Diener ve arkadaşları tarafından 1985 yılında geliştirilmiştir. Cihan ve Somoğlu (2022) tarafından revize edilen ölçek, 5 maddeden oluşmakta olup 7’li Likert tipi bir yapıya sahiptir. Likert seçenekleri şu şekilde sıralanmaktadır: “Kesinlikle katılmıyorum” (1), “Katılmıyorum” (2), “Kısmen katılmıyorum” (3), “Kararsızım” (4), “Kısmen katılıyorum” (5), “Katılıyorum” (6), “Kesinlikle katılıyorum” (7). Ölçeğin orijinal güvenirlik katsayısı Cronbach Alpha = .87’dir. Ölçeğin Türkçe uyarlamasını yapan Yetim (1993), Cronbach Alpha güvenirlik katsayısını .85 olarak bulmuştur. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 35, en düşük puan ise 5’tir. Sportif Yaşam Doyumu Ölçeği (SYDÖ), Mangan (2017) tarafından spora uyarlanmıştır. 172 birey üzerinde yapılan analizlerde ölçeğin güvenirliğini ifade eden Cronbach Alpha değeri .89 düzeyinde bulunmuş ve literatüre geçmiştir.

Başarı Algısı Envanteri – Çocuk Versiyonu (BAE-Ç): Roberts ve arkadaşları (1998) tarafından geliştirilen envanter, toplam 12 maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerin 6’sı görev yönelimi, 6’sı ise ego yönelimi alt boyutlarını kapsamaktadır. Ölçeğin orijinal çalışmasında yapılan geçerlik ve güvenirlik analizlerinde, görev yönelimi alt boyutu için Cronbach Alpha katsayısı .87, ego yönelimi alt boyutu için ise .84 olarak raporlanmıştır. Envanterin Türkçe uyarlaması, Çetinkalp (2009) tarafından yapılmış ve Türk sporcular üzerinde geçerlik-güvenirlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Ölçekte yer alan ifadelere örnek olarak; görev yönelimi alt boyutuna “Oyun oynarken, gerçekten gelişme gösterdiğim zaman kendimi çok başarılı hissederim”, ego yönelimi alt boyutuna ise “Oyun oynarken, diğerlerinden daha iyi yaptığım/oynadığım zaman kendimi çok başarılı hissederim” maddeleri verilebilir. Bozkurt’un (2014) yürüttüğü çalışmada ise ölçeğin iç

tutarlılık katsayıları, görev yönelimi için. 81, ego yönelimi için ise. 84 olarak belirlenmiştir.

2.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARINA İLİŞKİN GÜVENİRLİK VE NORMALLİK ANALİZİ

Araştırma kapsamında kullanılan Sportif Yaşam Doyumu ve Akademik Başarı Envanteri ölçme araçlarından elde edilen verilerin güvenilirliğine kanıt sağlamak amacıyla Cronbach alfa katsayısı, ölçümlerin normalliğini belirlemek amacıyla ise çarpıklık ve basıklık katsayıları kullanılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Ölçme araçlarına ait betimsel istatistikler, çarpıklık ve basıklık değerleri ile güvenilirlik analizi

Değişkenler	Min.	Maks.	$\bar{X}$	SS	Çarpıklık	Basıklık	Cronbach α
Sportif yaşam doyumu	2.60	7.00	5.49	0.84	-1.00	1.92	.816
Ego yönelimi	3.17	5.00	4.50	0.45	-0.35	-1.09	.878
Görev yönelimi	2.33	5.00	4.49	0.50	-1.05	1.74	.915
Başarı algısı	2.92	5.00	4.49	0.46	-0.62	-0.14	.943

Tablo 2 incelendiğinde, araştırma kapsamında kullanılan ölçme araçlarından elde edilen ölçümlerin çarpıklık değerlerinin ± 3.00 Aralığında ve basıklık değerlerinin ise ± 10.00 Aralığında olduğu görülmektedir. Bu bulgu değerlere ait dağılımların normal dağılım sergilediklerine işaret etmektedir (Kline, 2015). Bu bulguya göre ölçme araçlarının normal dağılım sergilediği kabul edilmiş ve fark analizlerinde parametrik istatistik yöntemleri kullanılmıştır.

Ölçme araçları için elde edilen güvenilirlik katsayılarının. 816 ile. 943 arasında değiştiği tespit edilmiştir. Literatürde, güvenilirlik değerinin. 70 ve üzeri olması yüksek güvenilirlik düzeyine işaret ederken (Salvucci ve diğerleri, 1997) .60 ile. 70 arasındaki değerlerin ise kabul edilebilir güvenilirlik düzeyini temsil ettiği belirtilmektedir (Griethuijsen ve diğerleri, 2014). Bu bağlamda, kullanılan ölçme araçlarından elde edilen güvenilirlik değerlerinin yüksek güvenilirlik düzeylerini karşıladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Veri toplama araçlarının ortaokul öğrencileri tarafından algılama düzeyleri belirlenirken, aşağıdaki formül kullanılarak kesme puanları hesaplanmıştır (Uzunboylu ve Sarıgöz, 2015).

$$SA = (YS - DS) / SS$$

Burada; SA seçenek aralığını, YS en yüksek seçeneği, DS en düşük seçeneği ve SS ise seçenek sayısını göstermektedir. Mevcut araştırmada, ölçme araçları beşli ve yedili Likert türünde olduğundan, yukarıdaki formül kullanıldığında seçenek aralığı beşli Likert için. 80, yedili Likert için. 86 olarak bulunmuştur. Buna göre, beşli Likert ölçeğinde ortalamaya beş değerine yakın olan puanlar yüksek düzeyi; bire yakın olan puanlar ise düşük düzeyi temsil etmektedir. Beşli Likert ölçeği için orta nokta 3.00, yedili Likert ölçeği için ise 3.50 olarak belirlenmiştir. Buna göre, beşli Likert için bir faktörün ortalama değeri 3.00, yedili için ise 3.50 üzerindeyse bu değerler ortalamanın üstü olarak kabul edilebilir. Ölçme araçlarından elde edilen ortalama değerler incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumlarının, başarı algılarının ve alt boyutlarının yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

2.5. VERİ ANALİZİ

Veri analizi sürecinde, araştırmanın amacı doğrultusunda kullanılan istatistikler şu şekildedir: İlk aşamada, ortaokul öğrencilerinin sosyo-demografik değişkenlerinin betimlenmesi amacıyla betimsel istatistikler (yüzde ve frekans) yapılmıştır. Daha sonra, ölçme araçlarının betimlenmesi amacıyla ortalama ve standart sapma istatistikleri, ölçeklerden elde edilen ölçümlerin normal dağılımını belirlemek için çarpıklık ve basıklık istatistikleri, ayrıca ölçeklerden elde edilen ölçümlerin güvenilirliği için Cronbach alfa katsayısı kullanılmıştır.

Bağımsız değişkenlerin iki grup arasında karşılaştırılması amacıyla bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Anlamlı bulunan farklılığın pratik anlamlılığı için Cohen d etki büyüklüğü hesaplanmış ve yorumunda şu kesme puanları kullanılmıştır: $d = 0.00$ ile 0.29 Aralığı önemsiz, 0.30 ile 0.49 Aralığı küçük, 0.50 ile 0.79 Aralığı orta ve 0.80 ve üstü büyük etki düzeyi olarak dikkate alınmıştır.

Ayrıca, birden fazla grup arasındaki farkları incelemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, değişkenler arasındaki ilişkilerin genel yapısını ve yönünü belirlemek için korelasyon analizi uygulanmıştır. Bu araştırmada Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmış ve değişkenler arasındaki ilişkilerin istatistiksel anlamlılığı değerlendirilmiştir. Tüm analizler için SPSS (versiyon 25) istatistiksel paket programı kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi olarak genel

kabul gören. 05 seviyesi esas alınmış ve bu düzeyin altındaki p-değerleri anlamlı kabul edilmiştir.

3. BÖLÜM

BULGULAR

Araştırmanın yöntem bölümünde belirtildiği gibi, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumlarının ve başarı algılarının yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda, bu değişkenlere ait algı düzeylerinin sosyodemografik değişkenlere göre farklılaşması incelenmiştir. İlk olarak, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumlarının cinsiyete göre farklılığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algılarının cinsiyete göre farklılaşması tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırılması

Değişken	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	p	d
Sportif yaşam doyumuna	Kız	78	5.46	0.84	147	0.47	.640	--
	Erkek	71	5.52	0.85				

Tablo 3 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($t_{147} = 0.47$; $p > .05$). Buna göre, öğrencilerin cinsiyetlerine bakılmaksızın sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumuna ilişkin algı düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşması incelendikten sonra sınıf düzeyine göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler, Tablo 4'te yer sunulmuştur.

Tablo 4. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin, sınıf kademelerine göre karşılaştırılması

Değişken	Sınıf düzeyi	N	$\bar{X}$	SS	sd	F	p	Fark
Sportif yaşam doyumu	5.sınıf	36	5.62	0.83	3-145	1.36	.256	--
	6.sınıf	38	5.55	0.71				
	7.sınıf	27	5.59	0.84				
	8.sınıf	48	5.29	0.94				

Tablo 4 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin sınıf düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($F_{(3-145)} = 1.36$; $p > .05$). Buna göre, öğrencilerin sınıf düzeylerine bakılmaksızın sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumuna ilişkin algı düzeylerinin sınıf göre farklılaşması incelendikten sonra anne eğitim düzeyine göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin, anne eğitim durumlarına göre karşılaştırılması

Değişken	Anne eğitim	N	$\bar{X}$	SS	sd	F	p	Fark
Sportif yaşam doyumu	Ortaokul ve altı	25	5.38	0.69	2-146	1.98	.142	--
	Lise	102	5.58	0.81				
	Üniversite	22	5.21	1.07				

Tablo 5 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin anne eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($F_{(2-146)} = 1.98$; $p > .05$). Buna göre öğrencilerin anne eğitim düzeyleri fark etmeksizin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumuna ilişkin algı düzeylerinin anne eğitim düzeyine göre farklılaşması incelendikten sonra baba eğitim düzeyine göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin, baba eğitim durumlarına göre karşılaştırılması

Değişken	Baba eğitim	N	$\bar{X}$	SS	sd	F	p	Fark
Sportif yaşam doyumunu	Ortaokul ve altı	27	5.48	0.77	2-146	2.43	.092	--
	Lise	91	5.59	0.81				
	Üniversite	31	5.21	0.96				

Tablo 6 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin baba eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($F_{(2-146)} = 2.43$; $p > .05$). Buna göre öğrencilerin baba eğitim düzeyleri fark etmeksizin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumuna ilişkin algı düzeylerinin baba eğitim düzeyine göre farklılaşması incelendikten sonra beden eğitimi dersinde en sevdiği branşa göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin, sevdiği branşa göre karşılaştırılması

Değişken	Sevdiği branş	N	$\bar{X}$	SS	sd	F	p	Fark
Sportif yaşam doyumunu	Atletizm	27	5.40	0.94	3-145	0.15	.932	--
	Badminton	22	5.48	0.75				
	Voleybol	47	5.50	0.91				
	Futbol	53	5.53	0.79				

Tablo 7 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin beden eğitimi dersinde en sevdiği branşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($F_{(3-145)} = 0.15$; $p > .05$). Buna göre öğrencilerin sevdiği branşlara bakılmaksızın sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumuna ilişkin algı düzeylerinin beden eğitimi dersinde en sevdiği branşa göre farklılaşması incelendikten sonra aylık gelir düzeyine göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin aylık gelir düzeyine göre karşılaştırılması

Değişken	Aylık gelir	N	$\bar{X}$	SS	sd	F	p	Fark
Sportif yaşam doyumu	22.000 TL ve altı	59	5.44	0.80				
	22.001-40.000 TL arası	48	5.54	0.97	2-146	0.20	.819	--
	40.001 TL ve üstü	42	5.51	0.77				

Tablo 8 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin aylık gelir düzeyine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmemektedir. ($F_{(2-146)} = 0.20$; $p > .05$). Buna göre öğrencilerin aylık gelir düzeyleri fark etmeksizin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumuna ilişkin algı düzeylerinin aylık gelir düzeyine göre farklılaşması incelendikten sonra okul başarı düzeyine göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin okul başarı seviyesine göre karşılaştırılması

Değişken	Okul başarısı	N	$\bar{X}$	SS	sd	F	p	Fark
Sportif yaşam doyumu	Zayıf	14	5.54	0.76				
	Orta	56	5.58	0.76	2-146	0.58	.562	--
	İyi	79	5.42	0.91				

Tablo 9 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin okul başarı düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($F_{(2-146)} = 0.58$; $p > .05$). Buna göre öğrencilerin okul başarı düzeyleri fark etmeksizin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumuna ilişkin algı düzeylerinin okul başarı düzeyine göre farklılaşması incelendikten sonra spora ilgi durumuna göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin spora ilgi durumuna göre karşılaştırılması

Değişken	Spor ilgisi	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	p	d
Sportif yaşam doyumu	Evet	101	5.51	0.86				
	Hayır	48	5.44	0.82	147	0.48	.632	--

Tablo 10 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin spor ilgisi durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($t_{147} = 0.48$; $p > .05$). Buna göre öğrencilerin spor ilgi durumları fark etmeksizin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumuna ilişkin algı düzeylerinin spor ilgisi durumuna göre farklılaşması incelendikten sonra okul takımında olma durumuna göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Öğrencilerin sportif yaşam doyumlarına dair algı seviyelerinin okul takımında olma durumuna göre karşılaştırılması

Değişken	Okul takımı	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	p	d
Sportif yaşam doyumuna	Evet	50	5.52	0.85	147	0.27	.790	--
	Hayır	99	5.48	0.84				

Tablo 11 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin okul takımında olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($t_{147} = 0.27$; $p > .05$). Buna göre öğrencilerin okul takımında olma durumları fark etmeksizin sportif yaşam doyumlarına ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumuna ilişkin algı düzeyleri sosyodemografik değişkenlere göre farklılaşması incelendikten sonra, ortaokul öğrencilerinin başarı algı düzeylerinin sosyodemografik değişkenlere göre farklılaşması incelenmiştir. İlk olarak ortaokul öğrencilerinin başarı algı düzeyinin cinsiyete göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin cinsiyete göre karşılaştırılması

Değişken	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	p	d
Ego yönelimi	Kız	78	4.52	0.48	147	0.55	.582	--
	Erkek	71	4.48	0.41				
Görev yönelimi	Kız	78	4.50	0.55	147	0.28	.779	--
	Erkek	71	4.48	0.44				
Başarı	Kız	78	4.51	0.50	147	0.42	.673	--
	Erkek	71	4.48	0.42				

Tablo 12 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($t_{147} = 0.42$; $p > .05$). Buna göre öğrencilerin cinsiyetleri bakılmaksızın başarıya dair algı seviyelerinin benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($p > .05$). Buna göre öğrencilerin cinsiyetleri fark etmeksizin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşması incelendikten sonra sınıf düzeyine göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 13'te sunulmuştur.

Tablo 13. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin sınıf kademelerine göre karşılaştırılması

Değişken	Sınıf düzeyi	N	$\bar{X}$	SS	sd	F	p	Fark
Ego yönelimi	5.sınıf	36	4.57	0.40	3-145	3.09	.029	1 > 2
	6.sınıf	38	4.31	0.37				
	7.sınıf	27	4.55	0.50				
	8.sınıf	48	4.56	0.48				
Görev yönelimi	5.sınıf	36	4.62	0.46	3-145	2.35	.075	--
	6.sınıf	38	4.32	0.39				
	7.sınıf	27	4.51	0.56				
	8.sınıf	48	4.51	0.55				
Başarı	5.sınıf	36	4.60	0.41	3-145	2.79	.043	1 > 2
	6.sınıf	38	4.32	0.37				
	7.sınıf	27	4.53	0.53				
	8.sınıf	48	4.53	0.49				

Tablo 13 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin sınıf kademesine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmektedir ($F_{(3-145)} = 2.79$; $p < .05$). Farklılığın detaylarını analiz etmek için Bonferroni testi (varyansların homojenliği sağlandığından) yapılmış ve 5.sınıftaki öğrencilerin başarı algısının 6.sınıftaki öğrencilerden daha yüksek çıktığı gözlemlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin ego yönelimine ilişkin algı seviyelerinin sınıf kademesine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmektedir ($F_{(3-145)} = 3.09$; $p < .05$). Farklılığın detaylarını analiz etmek için Bonferroni testi yapılmış ve 5.sınıftaki

öğrencilerin ego yöneliminin 6.sınıftaki öğrencilerden daha yüksek çıktığı gözlemlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin sınıf düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($p > .05$). Buna göre öğrencilerin sınıf düzeylerine bakılmaksızın görev yönelimine dair algı seviyelerinin benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin sınıf göre farklılaşması incelendikten sonra anne eğitim düzeyine göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 14'te sunulmuştur.

Tablo 14. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin anne eğitim düzeyine göre karşılaştırılması

Değişken	Anne eğitim	N	$\bar{X}$	SS	sd	F	p	Fark
Ego yönelimi	Ortaokul ve altı	25	4.42	0.49				
	Lise	102	4.49	0.42	2-146	1.03	.360	--
	Üniversite	22	4.61	0.50				
Görev yönelimi	Ortaokul ve altı	25	4.41	0.52				
	Lise	102	4.49	0.49	2-146	0.79	.457	--
	Üniversite	22	4.59	0.52				
Başarı	Ortaokul ve altı	25	4.41	0.50				
	Lise	102	4.49	0.44	2-146	0.96	.386	--
	Üniversite	22	4.60	0.51				

Tablo 14 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin anne eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($F_{(2-146)} = 0.96$; $p > .05$). Buna göre öğrencilerin anne eğitim düzeyleri fark etmeksizin başarıya ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin anne eğitim göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($p > .05$). Buna göre öğrencilerin anne eğitim düzeyleri fark etmeksizin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin anne eğitim düzeyine göre farklılaşması incelendikten sonra baba eğitim düzeyine göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 15'te sunulmuştur.

Tablo 15. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin baba eğitim düzeyine göre karşılaştırılması

Değişken	Baba eğitim	N	$\bar{X}$	SS	sd	F	p	Fark
Ego yönelimi	Ortaokul ve altı	27	4.46	0.48	2-146	0.10	.906	--
	Lise	91	4.51	0.43				
	Üniversite	31	4.51	0.49				
Görev yönelimi	Ortaokul ve altı	27	4.40	0.63	2-146	0.73	.485	--
	Lise	91	4.53	0.45				
	Üniversite	31	4.47	0.54				
Başarı	Ortaokul ve altı	25	4.43	0.54	2-146	0.37	.691	--
	Lise	102	4.52	0.42				
	Üniversite	22	4.49	0.51				

Tablo 15 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin baba eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($F_{(2-146)} = 0.37$; $p > .05$). Buna göre öğrencilerin baba eğitim düzeyleri fark etmeksizin başarıya ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin baba eğitim göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($p > .05$). Buna göre öğrencilerin baba eğitim düzeyleri fark etmeksizin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin baba eğitim düzeyine göre farklılaşması incelendikten sonra beden eğitimi dersinde en sevdiği branşa göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 16. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin sevdiği branşa göre karşılaştırılması

Değişken	Sevdiği branş	N	$\bar{X}$	SS	sd	F	p	Fark
Ego yönelimi	Atletizm	27	4.58	0.44	3-145	0.58	.632	--
	Badminton	22	4.50	0.48				
	Voleybol	47	4.51	0.46				
	Futbol	53	4.44	0.43				
Görev yönelimi	Atletizm	27	4.51	0.59	3-145	0.33	.809	--
	Badminton	22	4.41	0.59				
	Voleybol	47	4.53	0.49				
	Futbol	53	4.48	0.43				
Başarı	Atletizm	27	4.55	0.50	3-145	0.32	.814	--
	Badminton	22	4.45	0.52				
	Voleybol	47	4.52	0.46				
	Futbol	53	4.46	0.42				

Tablo 16 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin beden eğitimi dersinde en sevdiği branşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($F_{(3-145)} = 0.32$; $p > .05$). Öğrencilerin buna göre sevdiği branşları fark etmeksizin başarıya ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin beden eğitimi dersinde sevdiği branşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($p > .05$). Buna göre öğrencilerin sevdiği branş fark etmeksizin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin beden eğitimi dersinde en sevdiği branşa göre farklılaşması incelendikten sonra aylık gelir düzeyine göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen bulgular tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin aylık gelir düzeyine göre karşılaştırılması

Değişken	Aylık gelir	N	$\bar{X}$	SS	sd	F	p	Fark
Ego yönelimi	22.000 TL ve altı	59	4.46	0.47				
	22.001-40.000 TL arası	48	4.53	0.41	2-146	0.34	.712	--
	40.001 TL ve üstü	42	4.50	0.47				
Görev yönelimi	22.000 TL ve altı	59	4.43	0.51				
	22.001-40.000 TL arası	48	4.54	0.52	2-146	0.68	.506	--
	40.001 TL ve üstü	42	4.52	0.47				
Başarı	22.000 TL ve altı	59	4.45	0.47				
	22.001-40.000 TL arası	48	4.54	0.45	2-146	0.54	.587	--
	40.001 TL ve üstü	42	4.51	0.46				

Tablo 17 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin aylık gelir düzeyine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmemektedir ($F_{(2-146)} = 0.54$; $p > .05$). Öğrencilerin buna göre aylık gelir düzeyleri fark etmeksizin başarıya ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin aylık gelir düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($p > .05$). Buna göre öğrencilerin aylık gelir düzeyi fark etmeksizin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin aylık gelir düzeyine göre farklılaşması incelendikten sonra okul başarı düzeyine göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin okul başarı düzeyine göre karşılaştırılması

Değişken	Okul başarısı	N	$\bar{X}$	SS	sd	F	p	Fark
Ego yönelimi	Zayıf	14	4.54	0.49				
	Orta	56	4.52	0.39	2-146	0.27	.765	--
	İyi	79	4.47	0.48				
Görev yönelimi	Zayıf	14	4.38	0.72				
	Orta	56	4.55	0.40	2-146	0.81	.447	--
	İyi	79	4.47	0.52				
Başarı	Zayıf	14	4.46	0.56				
	Orta	56	4.54	0.38	2-146	0.39	.676	--
	İyi	79	4.47	0.49				

Tablo 18 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin okul başarı düzeyine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmemektedir ($F_{(2-146)} = 0.39$; $p > .05$). Öğrencilerin buna göre okul başarı düzeyleri fark etmeksizin başarıya ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin okul başarısına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($p > .05$). Buna göre öğrencilerin okul başarısı fark etmeksizin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin okul başarı düzeyine göre farklılaşması incelendikten sonra spora ilgi durumuna göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 19’da sunulmuştur.

Tablo 19. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin spora ilgi durumuna göre karşılaştırılması

Değişken	Spor ilgisi	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	p	d
Ego yönelimi	Evet	101	4.56	0.44				
	Hayır	48	4.36	0.43	147	2.69	.008	0.47
Görev yönelimi	Evet	101	4.56	0.48				
	Hayır	48	4.35	0.52	147	2.39	.018	0.42
Başarı	Evet	101	4.56	0.45				
	Hayır	48	4.35	0.46	147	2.63	.010	0.46

Tablo 19 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin spor ilgisi durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmektedir ($t_{147} = 2.63$; $p < .05$). Ortalamalar incelendiğinde, spora ilgisi olan öğrencilerin başarı algısının ilgisi olmayan öğrencilere göre daha yüksek çıktığı gözlemlenmiştir. Anlamlı olarak saptanan

farkın pratik anlamlılığını değerlendirmek amacıyla etki büyüklüğü hesaplanmış ve düşük seviyede bir etki gösterdiği gözlemlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin ego yönelimine ilişkin algı düzeylerinin spor ilgisi durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmektedir ($t_{147} = 2.69$; $p < .05$). Ortalamalar incelendiğinde, spora ilgisi olan öğrencilerin ego yönelim düzeyinin ilgisi olmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Anlamlı olarak saptanan farkın pratik anlamlılığını değerlendirmek amacıyla etki büyüklüğü hesaplanmış ve düşük seviyede bir etki gösterdiği gözlemlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin spor ilgisi durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmektedir ($t_{147} = 2.39$; $p < .05$). Ortalamalar incelendiğinde, spora ilgisi olan öğrencilerin görev yönelim düzeyinin ilgisi olmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Anlamlı olarak saptanan farkın pratik anlamlılığını değerlendirmek amacıyla etki büyüklüğü hesaplanmış ve düşük seviyede bir etki gösterdiği gözlemlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin spor ilgisi durumuna göre farklılaşması incelendikten sonra okul takımında olma durumuna göre farklılaşması incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 20’de sunulmuştur.

Tablo 20. Öğrencilerin başarıya dair algı seviyelerinin okul takımında olma durumuna göre karşılaştırılması

Değişken	Okul takımı	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	p	d
Ego yönelimi	Evet	50	4.62	0.47	147	2.48	.014	0.43
	Hayır	99	4.43	0.42				
Görev yönelimi	Evet	50	4.62	0.59	147	2.20	.029	0.38
	Hayır	99	4.43	0.44				
Başarı	Evet	50	4.62	0.50	147	2.42	.017	0.42
	Hayır	99	4.43	0.43				

Tablo 20 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin okul takımında oynama durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmektedir ($t_{147} = 2.42$; $p < .05$). Ortalamalar incelendiğinde, okul takımında oynayan öğrencilerin başarı algısının okul takımında olmayan öğrencilere göre daha yüksek çıktığı gözlemlenmiştir. Anlamlı olarak saptanan farkın pratik anlamlılığını değerlendirmek

amacıyla etki büyüklüğü hesaplanmış ve düşük seviyede bir etkiye sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin ego yönelimine ilişkin algı düzeylerinin okul takımında oynama durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmektedir ($t_{147} = 2.48$; $p < .05$). Ortalamalar incelendiğinde, okul takımında oynayan öğrencilerin ego yönelimi okul takımında olmayan öğrencilere göre daha yüksek çıktığı gözlemlenmiştir. Anlamlı olarak saptanan farkın pratik anlamlılığını değerlendirmek amacıyla etki büyüklüğü hesaplanmış ve düşük seviyede bir etkiye sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin okul takımında oynama durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmektedir ($t_{147} = 2.20$; $p < .05$). Ortalamalar incelendiğinde, okul takımında oynayan öğrencilerin görev yönelimi okul takımında olmayan öğrencilere göre daha yüksek çıktığı gözlemlenmiştir. Anlamlı olarak saptanan farkın pratik anlamlılığını değerlendirmek amacıyla etki büyüklüğü hesaplanmış ve düşük seviyede bir etkiye sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumu ve başarıya ilişkin algı düzeyleri ve çeşitli sosyodemografik değişkenlere göre farklılaşması incelendikten sonra, bu değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiş ve elde edilen veriler tablo 21’de sunulmuştur. Tablo 21. Değişkenler arasındaki korelasyonlar

Değişkenler	Sportif yaşam doyumu	
Ego yönelimi	<i>r</i>	.17
	<i>p</i>	.041
Görev yönelimi	<i>r</i>	.16
	<i>p</i>	.047
Başarı	<i>r</i>	.17
	<i>p</i>	.037

Tablo 21 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumu ile başarı algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönde ve düşük düzeyde ilişki olduğu görülmektedir.

SONUÇ

Araştırmanın bu bölümünde, yaz spor okullarına katılan öğrencilerin sportif yaşam doyumu ile başarı algılarının literatür temelli tartışılması amaçlanmaktadır.

Tablo 3’de, ortaokul öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, ortaokul düzeyinde ki bireylerin sportif yaşam doyumu konusunda bir düşünce yapısında olmayışlarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Küçük Kılıç ve diğerleri (2016), “Rekreasyon, El Tatmin ve Yaşam Doyumu” başlıklı çalışmalarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık görülmemektedir. Özkara ve diğerleri (2015), spor bilimleri alanında öğrenim gören öğrenciler ile yaptığı çalışmalarında, cinsiyet değişkenine göre yaşam doyumlarına baktıklarında anlamlı farklılık görülmemektedir. Literatürde yer alan bu çalışmalar, bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir. Somoğlu ve diğerleri (2017), sporcu öğrencilerin sportif yaşam doyumu düzeylerinin belirlenmesi çalışmalarında yaşam doyumunun erkek öğrenciler lehine anlamlı farklılık görülmektedir. Akbıyık (2020), üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada cinsiyetin yaşam doyumu üzerinde anlamlı farklılık görülmektedir. Köker (1991), ergenlerde yaptığı çalışmada kadınların erkeklere göre daha yüksek yaşam doyumuna sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Baştuğ ve Duman (2010), Türk ve Alman toplumlarında fiziksel aktivitenin yaşam doyum düzeylerine etkisini araştırdıkları çalışmalarında bayanların yaşam düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Tuzgöl Dost (2007), üniversite öğrencilerinin yaşam doyum düzeyleri üzerine yaptığı çalışmada bayanların yaşam doyum düzeylerinin erkeklerinkinden daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Elmas (2013) çalışmasında, öğrencilerin cinsiyetlerine göre yaşam doyumlarının anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiş, elde edilen bulgulara göre erkek öğrencilerin yaşam doyum düzeylerinin kız öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Literatürde yer alan bu çalışmalar, bizim çalışmamızla paralellik göstermemektedir.

Tablo 4’de, ortaokul öğrencilerinin sınıf değişkenine göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, ortaokul düzeyindeki öğrencilerin yaz spor okullarındaki sportif faaliyetlerden eşit şekilde yararlanmaları ve bu yaş grubundaki öğrencilerin sporu algılayış biçimi ve

spordan beklentileri benzer olduğundan, yaşam doyumu da benzer olacağı düşünülmektedir.

Güler ve diğerleri (2023), spor bilimleri öğrencileri ile gerçekleştirdikleri çalışmada, sınıf düzeyi değişkenine anlamlı farklılık görülmemektedir. Bu çalışma bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir. Aktop ve diğerleri (2023), spor bilimlerinin serbest zaman ilgilenimleri ve yaşam doyumu çalışmada sınıf düzeyi değişkenine anlamlı farklılık görülmektedir. Çolak ve diğerleri (2020) örneklem grubunu spor bilimleri öğrencilerinin oluşturduğu çalışmada sınıf düzeyi değişkenine göre yaşam doyumu düzeyine baktığında anlamlı farklılık görülmektedir. Başer Şeker (2009) tarafından lise öğrencileri üzerinde yürütülen benzer bir çalışmada, 9 ve 10'uncu sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin yaşam doyumlarının 11 ve 12'inci sınıf öğrencilerinden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Dursun (2016) tarafından lise öğrencileri üzerinde yapılan diğer bir çalışmada ise, öğrenim görülen sınıf düzeyi değişkenine göre ele alındığı zaman en düşük yaşam doyumuna 12'inci sınıf öğrencilerinin sahip oldukları tespit edilmiştir. Literatürde yer alan bu çalışmalar, bizim çalışmamızla paralellik göstermemektedir.

Tablo 5 ve tablo 6'da ortaokul öğrencilerinin anne ve baba eğitim düzeyine göre sportif yaşam doyumu ile istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, öğrencilerin ailelerinden bağımsız olarak okullar, sosyal çevre ve sportif etkinlikler gibi faktörlerden etkilendiği düşünülmektedir. Literatürde anne/baba eğitim düzeyi değişkenini inceleyen bir çalışmanın olmaması, araştırmacılara katkı sağlarken, araştırmamın önemini de ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 7'de, ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersinde en sevdikleri branşa göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, ortaokul öğrencilerinin en sevdikleri branş ile sportif yaşam doyumu arasındaki ilişkiyi değerlendirecek düşünce yapısında olmamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Literatürde beden eğitimi dersinde en sevdikleri branş değişkenini inceleyen bir çalışmanın olmaması, araştırmacılara katkı sağlarken, araştırmamın önemini de ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 8'de, ortaokul öğrencilerinin aylık gelir düzeyine göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, öğrencilerinin gelir düzeyine bakılmadan okulda sunulan eşit fırsatlar, ailelerin desteği ve

sosyal kesimlerden gelen desteklerin, sportif yaşam doyumunu benzer şekilde etkilemiş olabileceği düşünülmektedir.

Asan (2019), farklı sosyo-ekonomik koşullara sahip ortaokul öğrencilerinin spora karşı ilgi düzeyleri çalışmasında, aile gelir düzeyi değişkenine anlamlı farklılık görülmektedir. Dokuzoğlu (2018) ise ortaokul öğrencilerinin ders dışı sportif etkinliklere katılımlarına yönelik ebeveyn tutumları başlıklı çalışmasında aile gelir düzeyi değişkenine anlamlı farklılık görülmektedir. Literatürde yer alan Barsbuğa ve diğerleri (2015), Özdemir (2020) ile Somoğlu ve diğerleri (2021) çalışmalarında ise gelir düzeyi yüksek sporcuların lehine anlamlı farklılık bulmuştur. Literatürde yer alan bu çalışmalar, bizim çalışmamızla paralellik göstermemektedir.

Tablo 9’da, ortaokul öğrencilerinin okul başarı düzeyine göre sportif yaşam doyumunu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, sportif yaşam doyumunun okul başarı düzeyinden çok, öğrencinin spora bireysel ilgisi, motivasyonu ve spora karşı tutumu gibi kişisel faktörlere bağlı olduğu düşünülmektedir.

Keleş ve diğerleri (2016), düzenli spor yapan öğrencilerin okul başarılarının spor yapmayanlardan daha yüksek olduğunu belirtmiş, ancak fen dersindeki başarıda anlamlı fark görülmemektedir. Bu çalışma, bizim çalışmamızla paralellik göstermemektedir. Yıldız (2019), spor aktivitelerine katılan öğrencilerin akademik başarılarının, katılmayan öğrencilerle benzer düzeyde anlamlı farklılık görülmemektedir. Yılmaz (2017) ise sportif yaşam doyumunun doğrudan okul başarısını etkilemediğini belirtmiştir. Literatürde yer alan bu çalışmalar, bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Tablo 10’da, ortaokul öğrencilerinin spor ilgisi durumuna göre sportif yaşam doyumunu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, öğrenciler spora ilgi düzeyini spora düzenli katılım, başarı hissi ve sosyal etkileşim gibi faktörlerle desteklemedikçe, yaşadıkları sportif yaşam doyumunda anlamlı farklılık görülmeyebileceği düşünülmektedir. Bu durum, sadece spora ilgi duymanın sportif yaşam doyumunu belirleyen tek bir faktör olmadığı sonucunu ortaya koymaktadır.

Karavelioğlu (2017), spor ilgisi ile ders dışı sportif etkinliklere katılım arasındaki ilişkide anlamlı farklılık görülmemektedir. Ancak, öğrencilerin spor dersine yönelik tutumlarının etkinliklere katılımda anlamlı farklılık görülmektedir. Atik ve diğerleri (2020) ise, öğrencilerin spor ilgilerinin yaşam doyumunu üzerinde doğrudan etkili

olmadığını, ancak spor dersine yönelik tutumların öğrencilerin yaşam doyumu düzeylerini artırabileceğini belirtmiştir. Literatürde yer alan bu çalışmalar, bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Tablo 11’de, ortaokul öğrencilerinin okul takımında olma durumuna göre sportif yaşam doyumu ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, okul takımında olma durumunun sportif yaşam doyumunu belirleyen tek faktör olmaması gösterilebilir. Çünkü okul takımında yer almayan öğrenciler de beden eğitimi dersleri, serbest spor etkinlikleri ve antrenmanlar gibi farklı sportif faaliyetlere katılarak benzer doyumu yaşayabilmektedir. Ayrıca, katıldıkları sportif etkinliklerden benzer doyumu alamayabilirler. Literatürde okul takımında olma durumu değişkenini inceleyen çalışmaların olmaması, araştırmacılara katkı sağlamakla birlikte, bu araştırmanın önemini de ortaya koymaktadır.

Literatürde yaşam doyumu ile ilgili çeşitli çalışmalar yapılmış ve bu çalışmalar bireylerin yaşam doyumunu etkileyen farklı değişkenlere odaklanmıştır. Malinauskas (2010), üniversiteli sporcular örnekleminde yaptığı çalışmasında sakatlığın sonucunda meydana gelen stresin yaşam doyumunu düşürdüğü belirtilmiştir. Bir diğer çalışmada; Hamarat ve diğerleri (2001), genç (18-40 yaş), orta (41-65 yaş) ve ileri (66 yaş üstü) yaştakiler bireylerin algıladıkları stres ile yaşam doyumu arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ayrıca gençlerde algılanan stresin yaşam doyumuna diğer gruplara oranla daha yüksek bir etkisinin olduğuna dikkat çekilmiştir. Randall ve Bodenmann (2017), algılanan stres ile yaşam doyumu arasında negatif bir bağ olduğundan söz etmiştir. Baird ve diğerleri (2010), Gwozdz ve diğerleri (2010), yaşam doyumunun genç yetişkinlik, erken yetişkinlik ve ileri yetişkinlik dönemlerinde daha düşük olduğunu ve azaldığından söz etmiştir.

Tablo 12’de, Ortaokul öğrencilerinin cinsiyete göre başarıya ilişkin algı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, öğrencilerin eşit koşullarda öğrenim görmeleri ve ortak sosyal çevrede öğrenimlerini sürdürdükleri için anlamlı farklılık görülmediği düşünülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak eğitim ortamlarında görev odaklı etkinliklerin iki cinsiyet için de eşit olarak sunulması ve

öğrencilerin başarıyı kişisel gelişim ve çaba temelinde değerlendirmeleri neden olduğu düşünülmektedir.

Sinan (2015), spor yapan lise öğrencileri ile yaptığı çalışmada, cinsiyete göre ego yönelim puanlarında anlamlı farklılık görülmemektedir. Ancak görev yönelimi puanlarında cinsiyet değişkene göre anlamlı farklılık görülmektedir. Çalışmanın görev yönelim alt boyutu çalışmamızla benzerlik göstermemektedir; ancak ego yönelim alt boyutu çalışmamızla benzerlik göstermektedir. Tanrıku (2019), Taekwondo, judo ve karatecilerle yaptığı çalışmada öğrencilerin başarı algısı özelliklerinin cinsiyet ile ilişkilerine baktığında, görev yönelimi ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Fakat erkek sporcuların ego yönelimi puanlarının kız sporculara göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Çalışmanın görev yönelim alt boyutu çalışmamızla benzerlik göstermekte; ancak ego yönelim alt boyutu çalışmamızla benzerlik göstermemektedir. Canpolat ve diğerleri (2011), çalışmasında ilköğretim 2. Kademe öğrencileri incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda, sporcuların cinsiyetleri ile ego yönelim alt boyutunda anlamlı farklılık görülmemektedir. Ego yönelim alt boyutu çalışmamızla benzerlik göstermektedir. Aydoğdu (2017), ilköğretim öğrencileriyle gerçekleştirdiği çalışmada, öğrencilerin spor başarı algılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık görülmemektedir. Bu çalışma bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir. Zellner ve diğerleri (1996), çalışmalarında kadın katılımcıların görev yönelimine erkek katılımcılara kıyasla daha fazla eğilim gösterdiği tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Li ve diğerleri (1995) erkeklerin ego yönelimi puanlarının kadınlara göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bortoli ve diğerleri (2005) yürüttüğü araştırmada, erkek katılımcıların ego yönelimi düzeylerinin kadınlara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Carr ve diğerleri (2001) ise erkek katılımcıların ego yönelimi açısından daha baskın özellikler sergilediğini ortaya koymuştur. Ancak bu bulgular, mevcut araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmemektedir. Soytürk (2019), çocuk taekwondo sporcuları üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada, cinsiyet değişkenine göre BAE-Ç alt boyutlarında anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir. Byoung ve diğerleri (1997), görev ve ego yönelimi düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmadığını raporlamıştır. Hanrahan ve diğerleri (2002) araştırmasında da cinsiyet değişkeni ile görev yönelimi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır. Literatürde yer alan bu çalışmalar, bizim çalışmamızla benzerlik göstermemektedir.

Tablo 13’de, ortaokul öğrencilerinin sınıf düzeyine göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmektedir. Farklılığın detaylarını analiz etmek için Bonferroni testi yapılmış ve 5.sınıftaki öğrencilerin başarı algısının 6.sınıftaki öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunun nedeni olarak, 5. sınıf öğrencilerinin genellikle ortaokula yeni başlamış ve öğrenim sürecinin başında olduğu ve bu dönemde öğrencilerin daha yüksek bir motivasyona sahip olmaları ve başarıya yönelik algılarının daha güçlü olması düşünülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin sınıf düzeyine göre ego yönelimine ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmektedir. Farklılığın detaylarını analiz etmek için Bonferroni testi yapılmış ve 5.sınıftaki öğrencilerin ego yöneliminin 6.sınıftaki öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunun nedeni olarak, 5. sınıf öğrencileri okulun ilk yıllarında genellikle daha fazla özgüven ve kendilik değerine sahip olabilirler. Bu yaş grubunda, öğrenciler başarıyı daha fazla kişisel bir zafer olarak algılayabilir. 6. sınıfa geçtiklerinde öğrenciler, daha fazla akademik zorluk ve yeni sorumluluklarla karşılaşabilirler. Bu da ego yönelimlerinin azalmasına ve daha fazla iş birliği ya da başarıyı ekip çalışmasına dayalı olarak görmeleri düşünülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin görev yönelimi algı düzeyleri incelendiğinde, sınıf düzeyine bağlı olarak istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Benzer şekilde, Aydoğdu'nun (2017) ilkokul öğrencileriyle gerçekleştirdiği çalışmada da spor başarı algılarının sınıf düzeyine göre anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür. Bu çalışma bizim çalışmamızla paralellik göstermemektedir. Ekinci (2018) çalışmasında, Ortaokul Öğrencilerinin Sportmenlik Davranışları ile Başarı Algıları incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda görev ve ego yönelim puanlarında sınıf değişkeni bakımından anlamlı farklılık görülmemiştir. Arıkan (2020), güreş millî takımı sporcuları ile yaptığı çalışmada, farklı eğitim durumlarına sahip sporcuların Görev yönelimi ile Ego yönelim alt boyutlarında ulaşılan puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür. Ekinci ve Koç (2020), ortaokul öğrencilerinin başarı algılarını değerlendirdikleri çalışmalarında, sınıf değişkenine göre görev yönelim ve ego yönelim alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Literatürde yer alan bu çalışmalar görev yönelim alt boyutu çalışmamızla benzerlik göstermektedir; ancak ego yönelim alt boyutu çalışmamızla benzerlik göstermemektedir.

Tablo 14’de, ortaokul öğrencilerinin anne eğitim düzeyine göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, yüksek eğitim düzeyine sahip olan bir anne, çocuğuyla sağlıklı iletişim kurmadığında bu avantaj başarı algısına yansımayaabilir. Ayrıca günümüzde okul dışı gidilen eğitim kursları öğrencilerin başarı algısını annenin eğitim düzeyinden bağımsız olarak pozitif yönde etkileyebilir bu unsurlar anne eğitim düzeyinden daha etkili hale geldiği düşünülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin anne eğitim göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, Anne eğitim düzeyinin bu iki yönelim üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmaması; öğrencilerin öğrenme sürecine ve başarıya yaklaşımlarının daha çok kişisel gelişimleri ve okulda aldığı eğitim tarafından şekillendirilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 15’de, ortaokul öğrencilerinin baba eğitim düzeyine göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, babanın eğitim düzeyi yüksek olsa bile çocukla sağlıklı iletişim kurmadığında bu avantaj başarı algısına yansımayaabilir. Ayrıca öğrencilerin başarı algılarının, okulda aldıkları eğitim, öğretmen-öğrenci ilişkisi ve diğer çevresel faktörlerden de etkilendikleri düşünülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin baba eğitim göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bu durum, baba eğitim düzeyinin öğrencilerin görev ve ego yönelimi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin bulunmaması, öğrencilerin öğrenme sürecine ve başarıya yaklaşımlarının daha çok kişisel gelişimleri ve okul içindeki öğretim ortamı tarafından şekillendirmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Başoğlu (2017), grekoromen yıldız erkek güreş milli takımı sporcuları üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada, sporcuların başarı algısı puan ortalamalarının anne ve baba eğitim durumu faktörüne göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu çalışma bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Tablo 16’de, ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersinde en sevdiği branşa göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak. Öğrenciler, tüm branşlar için genel bir başarı algısı geliştirebilirler

ve bir branşın diğerinden daha fazla seviliyor olması, başarı algısını belirlemede tek başına yeterli olmadığı düşünülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin beden eğitimi dersinde sevdiği branşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, ego ve görev yönelimi, öğrencilerin içsel motivasyonlarına ve kişisel tutumlarına dayalıdır. Sevilen branşın bu iki yönelim üzerinde anlamlı bir fark yaratmaması, öğrencilerin tüm beden eğitimi derslerinde benzer bir yaklaşım sergilemelerine neden olmuş olabilir. Ayrıca, öğretim yöntemleri ve sınıf içi etkileşimler gibi dışsal faktörler, ego ve görev yönelimlerini daha fazla etkilediği düşünülmektedir.

Karabulut (2010), ilköğretim 5. sınıf öğrencileriyle gerçekleştirdiği araştırmada, öğrencilerin oyun tercihleri ile başarı algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Ekinci (2018), ortaokul öğrencilerinin sportmenlik davranışları ile başarı algıları incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda, görev ve ego yönelim puanlarında spor türü değişkeni bakımından anlamlı farklılık görülmemektedir. Literatürde yer alan bu çalışmalar bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir. Bozkurt (2014), takım ve bireysel sporlar ile uğraşan erkek sporcuların başarı algısı değişkeni incelendiğinde; Ego yönelim alt boyutu puanlarında anlamlı farklılık görülmektedir. Bu çalışma bizim çalışmamızla paralellik göstermemektedir.

Tablo 17’de ortaokul öğrencilerinin aylık gelir düzeyine göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, ortaokul düzeyindeki bireyin sosyoekonomik değişkenlere ilişkin düşüncelerinin sınırlı olması düşünülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin aylık gelir düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, ortaokul düzeyindeki bireyin ego ve görev yönelimi algıları, gelir düzeyinden çok okul ortamı, öğretmen tutumları ve arkadaş ilişkileri gibi faktörlerden etkilendiği için, anlamlı bir fark görülmediği düşünülmektedir.

Karabulut (2010) çalışmasında, öğrencilerin ekonomik düzeylerine göre ego ve görev yönelimi alt ölçek puanları incelenmiş, ekonomik düzey ile görev yönelimi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark görülmemektedir. Benzer şekilde, Başoğlu (2017) sporcularla yürüttüğü çalışmasında, başarı algısı ölçeğinden elde edilen puan

ortalamalarının ailelerin aylık gelir durumuna göre anlamlı bir fark görülmemektedir. Literatürde yer alan bu çalışmalar bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Tablo 18’de, ortaokul öğrencilerinin başarıya ilişkin algı düzeylerinin okul başarı düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir. Bunun nedeni olarak, ortaokul düzeyindeki bireyin başarı algısının sadece okul başarısıyla sınırlı olmadığı, motivasyon, aile desteği, öğretmen tutumları ve sosyal çevre gibi pek çok faktörden etkilenmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Ortaokul öğrencilerinin ego ve görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin okul başarısına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir.

Ekinci (2018), ortaokul öğrencileriyle gerçekleştirdiği çalışmada, öğrencilerin okul başarı düzeylerine göre ego yönelimi faktöründe anlamlı bir farklılık bulunmazken, görev yönelimi faktöründe akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin başarı algılarının, düşük ve orta düzeyde başarıya sahip öğrencilere kıyasla anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışma bizim çalışmamızdan ego yönelimli faktöründe benzerlik gösterirken görev yönelimli faktöründe farklılık göstermektedir.

Tablo 19’de, ortaokul öğrencilerinin spor ilgisi durumuna göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde, spora ilgisi olan öğrencilerin başarı algısının ilgisi olmayan öğrencilere göre daha yüksek çıktığı gözlemlenmiştir. Anlamlı olarak saptanan farkın pratik anlamlılığı için etki büyüklüğü hesaplanmış ve düşük düzey etki gösterdiği gözlemlenmiştir. Bunun nedeni olarak, sporun öğrencilerin öz disiplin, özgüven ve başarıya yönelik tutumlarını geliştirmesi düşünülmektedir. Literatürde ortaokul öğrencilerinin spor ilgisi değişkenini inceleyen bir çalışmanın olmaması, araştırmacılara katkı sağlarken, araştırmamın önemini de ortaya çıkarmaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin spor ilgisi durumuna göre ego yönelimine ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde, spora ilgisi olan öğrencilerin ego yönelim düzeyinin ilgisi olmayan öğrencilere göre daha yüksek çıktığı gözlemlenmiştir. Anlamlı olarak saptanan farkın pratik anlamlılığı için etki büyüklüğü hesaplanmış ve düşük düzey etki gösterdiği gözlemlenmiştir. Bunun nedeni olarak sporun öğrencilerin rekabetçi tutumlarını, başarıya odaklanmalarını ve bireysel başarıyı değerli görmelerini teşvik etmesidir. Sporla ilgilenen

öğrenciler, genellikle ego yönelimli hedeflere daha fazla odaklanabilir, bu da ego yönelimli algılarında farklılıklara yol açabileceği, düşünülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin spor ilgisi durumuna göre görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde, spora ilgisi olan öğrencilerin görev yönelim düzeyinin ilgisi olmayan öğrencilere göre daha yüksek çıktığı gözlemlenmiştir. Anlamlı olarak saptanan farkın pratik anlamlılığı için etki büyüklüğü hesaplanmış ve düşük düzey etki gösterdiği gözlemlenmiştir. Bunun nedeni olarak, Sporla ilgilenen öğrenciler, başarıyı süreç odaklı ve sürekli çaba ile elde etmeyi daha çok değerli görebilirler, bu da görev yönelimi algılarında farklılıklara yol açabileceği, düşünülmektedir.

Tablo 20’de, ortaokul öğrencilerinin okul takımında oynama durumuna göre başarıya ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde, okul takımında oynayan öğrencilerin başarı algısının okul takımında olmayan öğrencilere göre daha yüksek çıktığı gözlemlenmiştir. Anlamlı olarak saptanan farkın pratik anlamlılığı için etki büyüklüğü hesaplanmış ve düşük düzey etki gösterdiği gözlemlenmiştir. Bunun nedeni olarak, okul takımında oynayan öğrencilerin takım çalışması, sorumluluk, disiplin gibi becerileri geliştirmeleri ve bu deneyimlerin, öğrencilerin yalnızca sporda değil, okul başarılarında da kendilerini başarılı hissetmelerine yol açabileceği düşünülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin ego yönelimine ilişkin algı düzeylerinin okul takımında oynama durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde, okul takımında oynayan öğrencilerin ego yönelimi okul takımında olmayan öğrencilere göre daha yüksek çıktığı gözlemlenmiştir. Anlamlı olarak saptanan farkın pratik anlamlılığı için etki büyüklüğü hesaplanmış ve düşük düzey etki gösterdiği gözlemlenmiştir. Bunun nedeni olarak, spor takımlarında yer alan öğrencilerin başarıyı kişisel performanslarına dayalı olarak değerlendirme eğiliminde olmaları ve bunun, ego yönelimli hedeflere sahip öğrencilerin başarıya ilişkin algılarının daha yüksek olmasına yol açtığı düşünülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin okul takımında oynama durumuna göre görev yönelimine ilişkin algı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde, okul takımında oynayan öğrencilerin görev yönelimi okul takımında olmayan öğrencilere göre daha yüksek çıktığı gözlemlenmiştir. Anlamlı olarak saptanan

farkın pratik anlamlılığı için etki büyüklüğü hesaplanmış ve düşük düzey etki gösterdiği gözlemlenmiştir. Bunun nedeni olarak öğrencilerin takım başarısı için çaba, öz disiplin ve sorumluluk gibi görev yönelimli özellikler geliştirmeleri düşünülmektedir.

Ekinci (2018), ortaokul öğrencileriyle gerçekleştirdiği çalışmada, öğrencilerin okul sporlarında aktif olarak görev alıp almama durumlarına göre başarı algısı faktörleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu çalışma bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir. Öte yandan, Koç ve diğerleri (2017), ortaokul ve lise düzeyindeki kız öğrencilerle yürüttükleri araştırmada, okul takımında yer alma durumunun beden eğitimi ve spor dersi sportmenlik değerleri üzerinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bu çalışma bizim çalışmamızla benzerlik göstermemektedir.

Tablo 21’de, Ortaokul öğrencilerinin sportif yaşam doyumu ile başarı algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönde ve düşük düzeyde ilişki olduğu görülmektedir. Bunun nedeni olarak, sporun öğrencilerin özgüvenlerini ve genel yaşam memnuniyetlerini artırırken, bu etkinin okul başarılarına yansımalarının sınırlı olmasından kaynaklanabilir. Öğrencilerin spor yapmaları, kendilerini daha başarılı hissetmelerine yardımcı olabilir, ancak bu etki, başarı algılarında büyük bir değişikliğe yol açmayabilir. Ayrıca, başarı algısı yalnızca sportif deneyimle değil, akademik başarı, aile desteği, öğretmen tutumları gibi birçok farklı faktörle de şekillenmektedir. Bu nedenle, sportif yaşam doyumunun başarı algısı üzerindeki etkisi sınırlı ve düşük düzeyde kaldığı düşünülmektedir.

Literatürde yaşam doyumu ile ilgili çeşitli çalışmalar yapılmış ve bu çalışmalar bireylerin yaşam doyumunu etkileyen farklı değişkenlere odaklanmıştır. Gök ve diğerleri (2018), küçükler ve yıldızlar kros sporcularının hayal etme ve başarı algı düzeylerinin incelendiği çalışmada, yaş değişkenine göre başarı algısı alt boyutlarında ve toplam puanında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Canpolat ve Çetinkalp (2011), İlköğretim 2. kademe öğrenci-sporcuların başarı algısı ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada, öğrencilerin öz-yeterlik ile başarı algısı alt boyutları arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermiştir. Ayrıca, görev yöneliminin öz yeterliğin pozitif ve anlamlı belirleyicisi olduğu belirlenmiştir.

Günümüzde spor bireylerin yaşamında önemli bir yer tutması ve yaz spor okullarına olan ilginin artmasıyla birlikte, öğrencilerin sportif yaşam doyumları ve başarı algıları üzerine yapılan araştırmaların sayısı giderek artmaktadır. Bu çalışma, spor okullarına

katılan öğrencilerin sportif yaşam doyumları ile başarı algıları arasındaki ilişkiyi inceleyerek, spor bilimi literatürüne anlamlı katkılar sağlamayı amaçlamaktadır. Yapılan bu tez çalışmasının, yaz spor okullarının eğitim kalitesinin artırılmasına katkı sağlaması ve spor eğitimi ile psikolojisi alanında daha fazla bilimsel araştırmaya altyapı oluşturması beklenmektedir.

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, Y. (1996). Beden eğitimi ve spor. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 80–81.
- Akbıyık, M. (2020). Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumlarının çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 51(51), 280–301.
- Aktop, M., & Göksel, A. G. (2023). Spor Bilimleri öğrencilerinin serbest zaman ilgilenimleri ve yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Herkes İçin Spor ve Rekreasyon Dergisi*, 5(2), 99–109.
- Altınkök, M. (2017). The effects of coordinated teaching method practices on some motor skills of 6-year-old children. *Eurasian Journal of Educational Research*, 68, 49–61.
- Arıkan, Y. (2020). *Psikolojik beceri kıstası olarak özgüvenin, sporcuların başarı algısına katkısı: Güreş millî takımı örneği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Aquilina, D. (2013). A study of the relationship between elite athletes' educational development and sporting performance. *The International Journal of the History of Sport*, 30(4), 374–392.
- Asan, S. (2019). Farklı sosyo-ekonomik koşullara sahip ortaokul öğrencilerinin spora karşı ilgilerine etki eden faktörlerin araştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 21(2), 29–41.
- Atık, G., & Güçlüöver, A. (2020). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile yaşam doyumu düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Kırıkkale İli Örneği. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(23), 1959–1975.
- Aydoğdu, A. (2017). *İlkokul öğrencilerinde spor başarı algısı ve matematik kaygısının bazı değişkenlere göre incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Nişantaşı Üniversitesi, İstanbul.
- Aydın, K. (2004). *Beden eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik düzeyleri ve tükenmişliği etkileyen bazı faktörlerin incelenmesi: Aksaray il örneği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Bahr, R., & Holme, I. (2003). Risk factors for sports injuries: A methodological approach. *British Journal of Sports Medicine*, 37(5), 384–392.
- Baird, B. M., Lucas, R. E., & Donnellan, M. B. (2010). Life satisfaction across the lifespan: Findings from two nationally representative panel studies. *Social Indicators Research*, 99(2), 183–203.
- Başer Şeker, G. (2009). *Lise öğrencilerinin bağlanma stilleri ve yaşam doyumlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Başoğlu, B. (2017). Grekoromen yıldız erkek güreş milli takım oyuncularının başarı algısı ve öz yeterlilik düzeylerinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 31–40.
- Baştuğ, G., & Duman, S. (2010). Examining life satisfaction level depending on physical activity in Turkish and German societies. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 4892–4895.
- Başol, O. (2010). *Girişimci kadın ve erkeklerin spor başarı algısındaki farklılıklar: Küçük ölçekli işletmelerde Bursa ili örneği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Bozkurt, Ş. (2014). *Okul sporlarına katılan öğrencilerin katılım motivasyonu, başarı algısı ve öz yeterliliklerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Bortoli, L., & Robazza, C. (2005). Italian version of the Task and Ego Orientation in Physical Education Questionnaire. *Perceptual and Motor Skills*, 101(3), 901–910.
- Budak, S. (2000). *Psikoloji sözcüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (28. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Byoung, K. J., & Gill, D. L. (1997). A cross-cultural extension of goal perspective theory to Korean youth sport. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 19, 142–155.
- Barsbuğa, Y., & Kılıoğlu, M. (2015). The examination of life satisfaction levels of individuals practicing sport at private sport centers. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3(6), 196–204.
- Canpolat, A. M., & Kazak Çetinkalp, Z. (2011). İlköğretim II. kademe öğrenci sporcuların başarı algısı ve öz-yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişki. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 13(1), 14–19.

- Carr, S., & Weigand, D. A. (2001). Parental, peer, teacher and sporting hero influence on the goal orientations of children in physical education. *European Physical Education Review*, 7(3), 305–328.
- Coalter, F. (2005). *The social benefits of sport* (Vol. 17). Edinburgh: Sportscotland.
- Çay, M. (2012). *Hayvan olmak günahtır: Bir bilgelik ansiklopedisi*. Ankara: Çay Yayınları.
- Çetinkaya, T. (2019). *Sporcu öğrenci kimliği oluşumunda etkili olan faktörler*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Çolak, H., & Ünal, H. (2020). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinde yaşam doyumu ve umutsuzluğun madde kullanma eğilimine etkisinin araştırılması. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (7), 344–357.
- Dikmen, A. A. (1995). İş doyumu ve yaşam doyumu ilişkisi. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 50(3), 63–78.
- Dönmez, K. H. (2002). *Salonda ferdi spor yapan erkek milli takım sporcuları (Judo, Taekwondo, Jimnastik) ile salonda takım sporu yapan erkek milli takım sporcularının (Voleybol, Hentbol, Badminton) durumluk kaygılarının araştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Dokuzoğlu, G. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin ders dışı sportif etkinliklere katılımlarına yönelik ebeveyn tutumlarının bazı demografik özelliklere göre incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Duda, J. L. (1989). Relationship between task and ego orientation and perceived purpose of sport among high school athletes. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 11(3), 318–335.
- Duda, J. L., & Nicholls, J. G. (1992). Dimensions of achievement motivation in schoolwork and sport. *Journal of Educational Psychology*, 84(3), 290–299.
- Dursun, H. (2016). *Lise öğrencilerinin değer tercihleri ve yaşam doyumları arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Elmas, İ. H. (2013). *Ortaöğretim öğrencilerinin hayat tatmin düzeyleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep.

- Ekinci, E. (2018). Ortaokul öğrencilerinin sportmenlik davranışları ile başarı algılarının incelenmesi (*Yayımlanmamış yüksek lisans tezi*). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Ekinci, E., & Koç, M. (2020). Ortaokul öğrencilerinin başarı algılarının değerlendirilmesi: Görev ve ego yönelim alt boyutları. *Journal of Education and Learning*, 9(3), 45–54.
- Ertaş, Ş. (2012). *Çocuk ve spor ilişkisi üzerine fiziksel biçimlenmeyi etkileyen ergonomik faktörlere dayalı bir model* (Yayımlanmamış doktora tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Erciş, S. (2012). *Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerinin spor müsabakalarındaki verimliliklerinin veri zarflama analizi (VZA) ile göreceli olarak değerlendirilmesi ve karşılaştırılması* (Yayımlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Erdoğan, M. (2012). *Boş zaman etkinliği yapan ve yapmayan üniversite sınavına hazırlanan 12. sınıf öğrencilerinin test başarı ve kaygı düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul.
- Gezer, H. (2014). *Spor yapan ve spor yapmayan emniyet teşkilatı mensuplarının yaşam doyumu ve tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi (Malatya örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Gök, A., Birol, S. Ş., & Aydın, E. (2018). Athletics cross athletes’ perception of success and imagery levels according to different variables. *The Journal of International Social Research*, 11(60), 1367–1376.
- Güler, C., Siyahtaş, A., & Çakır, V. O. (2023). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin yaşam doyumunu yordayan bir faktör; kariyer stresi: Tanımlayıcı araştırma. *Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences*, 15(1).
- Güneş, O. (2020). *Düzenli egzersiz yapan bireylerin egzersiz bağımlılığı ile yaşam kalitesi ilişkisini tespiti* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sakarya.
- Gwozdz, W., & Sousa-Poza, A. (2010). Ageing, health and life satisfaction of the oldest old: An analysis for Germany. *Social Indicators Research*, 97(3), 397–417.
- Hamarat, E., Tompson, D., Zabrocky, D. S., Matheny, K. B., & Aysan, F. (2001). Perceived stress and coping resources availability as predictors of life satisfaction

- in young, middle-aged, and older adults. *Experimental Ageing Research*, 27(2), 181–196.
- Hanrahan, S., & Biddle, S. (2002). Measurement of achievement orientations: Psychometric measures, gender, and sport differences. *European Journal of Sport Science*, 2(5), 1–12.
- Hergüner, G. (1992). Eğitim ve spor ilişkisi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 63–66.
- Huebner, E. S., Suldo, S. M., & Gilman, R. (2006). *Life satisfaction*. Bethesda: National Association of School Psychologists.
- Karabulut, G. (2010). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin oyun tercihlerine ve spora katılımlarına göre kaygı düzeylerinin ve başarı algılarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karavelioğlu, D. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spora yönelik tutumları ile ders dışı sportif etkinliklere katılma/katılmama nedenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Keleş, Ö. F., & Alpkaya, U. (2016). Ortaokul öğrencilerinin düzenli sportif aktivite ve okul başarı puanlarının karşılaştırılması. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 31–36.
- Kılıçgil, E. (1998). *Sosyal çevre-spor ilişkileri (Teori ve elit sporculara ilişkin bir uygulama)*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Koç, Y., & Güllü, M. (2017). Lise öğrencilerinin beden eğitimi dersi sportmenlik davranışlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 19–30.
- Köker, S. (1991). *Normal ve sorunlu ergenlerin yaşam doyumu düzeyinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Kubzansky, L. D., Huffman, J. C., Boehm, J. K., Hernandez, R., Kim, E. S., Koga, H. K., ... & Labarthe, D. R. (2018). Positive psychological well-being and cardiovascular disease: JACC health promotion series. *Journal of the American College of Cardiology*, 72(12), 1382–1396.

- Küçük Kılıç, S., Lakot Atasoy, K., Gürbüz, B., & Öncü, E. (2016). Rekreasyonel tatmin ve yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(3), 56–70.
- Li, F., & Harmer, P. (1995). Gender differences in achievement goal orientations among Chinese athletes. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 17(1), 1–12.
- Malinauskas, R. (2010). The associations among social support, stress, and life satisfaction as perceived by injured college athletes. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 38(6), 741–752.
- Moran, A. (2004). *Sport and exercise psychology: A critical introduction*. New York, NY: Routledge.
- Mutz, M., Reimers, A. K., & Demetriou, Y. (2021). Leisure time sports activities and life satisfaction: Deeper insights based on a representative survey from Germany. *Applied Research in Quality of Life*, 16(5), 2155–2171.
- Neugarten, B. L. (1974). Age groups in American society and the rise of the young-old. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 415(1), 187–198.
- Nicholls, J. G., Cobb, P., Wood, T., Yackel, E., & Patashnick, M. (1990). Assessing students' theories of success in mathematics: Individual and classroom differences. *Journal for Research in Mathematics Education*, 21(2), 109–122.
- Özdemir, B. U. (2020). *Spor Bilimleri Fakültesinde eğitim gören öğrencilerin spor turizmine yönelik tutumlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Özmen, Ö. (1979). *Çağdaş sporda eğitim üçgeni*. İzmir: Ege Üniversitesi Yayını.
- Öztürk, F. (1998). *Toplumsal boyutlarıyla spor*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Özkara, A., Kalkavan, A., & Çavdar, S. (2015). Spor bilimleri alanında eğitim alan üniversite öğrencilerinin yaşam doyum düzeylerinin araştırılması. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3(Özel Sayı 1), 336–346.
- Randall, A. K., & Bodenmann, G. (2017). Stress and its associations with relationship satisfaction. *Current Opinion in Psychology*, 13, 96–106.
- Saka, T., Yıldız, Y., Tekbaş, Ö. F., & Aydın, T. (2008). Genç erkeklerde spor okulu eğitim programının bazı antropometrik ve fonksiyonel testler üzerine etkisi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 1–8.

- Sadıkoğlu, G. (2002). *Aile psikolojisi ve eğitimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Sanioğlu, A. (1997). *Mücadele sporlarında sporcuların başarı ve başarısızlıklarının kendilerince algılanmasının değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Sinan, S. (2015). *Spor yapan lise öğrencilerinin güdülenme profilleri ve başarı algısı özelliklerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Somoğlu, M. B., Demir, H., & Yaman-Lesinger, F. (2017). Sporcu öğrencilerin spora bağlılık ve sportif yaşam doyumlarının belirlenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı 3*, 336–346.
- Somoğlu, M. B., & Yazıcı, Ö. F. (2021). The coach-athlete relationship and school experience as the determinant of sports-specific life satisfaction. *Education Quarterly Reviews*, 4(4).
- Somoğlu, M. B., & Cihan, H. (2022). Sportive life satisfaction scale: Adaptation study to Turkish culture. *Mediterranean Journal of Sport Science (MJSS)*, 5.
- Soytürk Akın, E. (2019). *Sportif güvenin belirleyicisi olarak güdülenme ve başarı algısı: Çocuk taekwondo sporcuları üzerinde bir çalışma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.
- Steptoe, A., Deaton, A., & Stone, A. A. (2015). Subjective wellbeing, health, and ageing. *The Lancet*, 385(9968), 640–648.
- Suls, J. E., & Wills, T. A. E. (1991). *Social comparison: Contemporary theory and research*. Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Şeker, İ. (2020). *Harran Üniversitesinde spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyal beceri, saldırganlık ve spor ahlakı düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Gedik Üniversitesi, İstanbul.
- Tanrikulu, B. (2019). *Taekwondo, judo, karate sporu ile uğraşan 10–15 yaş grubu elit sporcuların başarı algılarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Tezcan, M. (1985). *Eğitim sosyolojisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

- Toros, T. (2011). Genç erkek basketbolcularda, turnuva öncesi ve turnuva sonrası sporcuların algıladıkları antrenörlük davranışı, hedef yönelimleri, takım sargınlığı, algılanan motivasyonel iklim ve kolektif yeterlik arasındaki farklılığın analizi. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 2(1), 39.
- Turhan, A., Akdeniz, H., & Bayazıt, B. (2018). Öğrencilerin sportif rekreatif aktivitelere düzenli katılımlarına yönelik ilgilerinin değerlendirilmesi (Kocaeli Üniversitesi örneği). *Spor Bilimleri Araştırma Dergisi*, 3(1), 106–121.
- Tuzgöl Dost, M. (2007). Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunun bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 132–143.
- Yıldız, M. H. (2019). *Spor aktivitelerine devam eden ortaokul öğrencilerinin okul ders başarıları ile spor başarıları ilişkisinin araştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Batman Üniversitesi, Batman.
- Yılmaz, İ. Ö. (2017). Serbest zaman doyumu ve kişilik envanteri arasındaki ilişkiyi tespit etmeye yönelik bir alan çalışması (*Yayımlanmamış yüksek lisans tezi*). Siirt Üniversitesi, Siirt.
- Yılmaz, V. (2002). Çocuk sporlarında katılım motivasyonu çocuklar spora neden katılırlar? *Atletizm ve Bilim*, 46(2), 26–39.
- Walling, M. D., & Duda, J. L. (1995). Goals and their associations with beliefs about success in the perceptions of the purpose of physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 14, 140–156.
- Zellner, D. A., & Greenberg, L. (1996). Gender differences in achievement motivation: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 120(1), 70–85.

EKLER

EK 1. ORJİNALLİK RAPORU FORMU

ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Tarih: 20/06/2025

YAZ SPOR OKULLARINA KATILAN ÖĞRENCİLERİN SPORTİF YAŞAM DOYUMLARI İLE BAŞARI ALGILARININ İNCELENMESİ

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 47 sayfalık kısmına ilişkin, 20/06/2025 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda işaretlenmiş filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 19 ‘dur.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- ☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç
- 2- ☒ Kaynakça hariç
- 3- ☒ Alıntılar hariç/dâhil
- 4- ☒ 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Ardaahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nde belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Neslişah KASIMOĞLU
Öğrenci No: 2202200001
Ana Bilim Dalı: BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
Programı: SPOR YÖNETİCİLİĞİ
Statüsü: ☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora

DANIŞMAN GÖRÜŞÜ VE ONAYI

Doç. Dr. Murat AYGÜN

Detaylı Bilgi: <https://www.ardahan.edu.tr/birim.aspx?id=1002003>

Telefon: 0-4782117522

Faks: 0-4782117523

E-posta: sbe@ardahan.edu.tr

EK 2. ETİK KURUL İZNİ

T.C.
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Rektörlük

Sayı : E-67796128-819-2500015360
Konu : Bilimsel Yayın ve Etik Kurul Kararı
(Doç.Dr. Murat AYGÜN)

08.05.2025

Sayın Doç. Dr. Murat AYGÜN

Danışmanı olduğunuz Yüksek Lisans Öğrencisi Neslişah KASIMOĞLU'nun '**Yaz Spor Okullarına Katılan Öğrencilerin Sportif Yaşam Doyumları ile Başarı Algılarının İncelenmesi**' başlıklı tez çalışması ve bu tez çalışma kapsamında uygulayacağınız ölçekler ve anket Üniversitemiz Etik Kurulu tarafından değerlendirilmiş olup, yapılan değerlendirme sonucu söz konusu çalışmanın Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kriterlerine uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mustafa YILDIZ
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu Başkanı

Belge Doğrulama Kodu: 3AHD7UU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ardahan-universitesi-ebys>

Adres: Ardahan Üniversitesi Yenisey Kampüsü Rektörlük Hizmet Binası , Çamlıçatak Mevkii, Ardahan
75002
Telefon No: (0 478) 2117575
e-Posta: bayek@ardahan.edu.tr
Kep Adresi: ardahanuni@hs01.kep.tr

Faks No: (0 478) 2117509
İnternet Adresi: www.ardahan.edu.tr

Bilgi için :
Telefon No:
Direkt Hat:

Kubilay Aras
Etik Kurul Raportörü
(0 478) 2117575

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Neslişah KASIMOĞLU

Doğum Yeri ve Tarihi

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi :Ardahan Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu
Spor Yöneticiliği

Yüksek Lisans Öğrenimi : Ardahan Üniversitesi - Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden
Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar :Ardahan/Göle Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü

İletişim

E-Posta Adresi :

Tarih

Jüri Tarihi :20.06.2025